

Treball de Fi de Grau

Títol

**Interculturalitat, religió i ficció:
La representació de la població migrant
musulmana a les sèries de televisió.
Estudi de cas: "Ramy"**

Autoria

Elena Albert Pombo

Professorat tutor

Amparo Huertas Bailén

Grau

Comunicació Audiovisual	X
Periodisme	
Publicitat i Relacions Públiques	

Tipus de TFG

Projecte	
Recerca	X

Data

01/06/21

Full resum del TFG

Títol del Treball Fi de Grau:

Català:	Interculturalitat, religió i ficció: La representació de la població migrant musulmana a les sèries de televisió. Estudi de cas: "Ramy".			
Castellà:	Interculturalidad, religión y ficción: La representación de la población migrante musulmana en las series de televisión. Estudio de caso: "Ramy".			
Anglès:	Interculturality, religion and fiction: The representation of muslim migrant population on television series. Case study: "Ramy".			
Autoria:	Elena Albert Pombo			
Professorat tutor:	Amparo Huertas Bailén			
Curs:	2020/21	Grau:	Comunicació Audiovisual	X
			Periodisme	
			Publicitat i Relacions Públiques	

Paraules clau

Català:	Interculturalitat, religió, diàleg interreligiós, islam, ficció, televisió
Castellà:	Interculturalidad, religión, diálogo interreligioso, islam, ficción, televisión
Anglès:	Interculturality, religion, interreligious dialog, islam, fiction, television

Resum del Treball Fi de Grau

Català:	Aquest estudi explora les últimes tendències en la representació mediàtica de les persones migrants, en concret del col·lectiu musulmà, a la ficció televisiva a partir de l'anàlisi de la sèrie <i>Ramy</i> com a estudi de cas, classificada dins del gènere comèdia. L'objectiu és analitzar si els estereotips hi perduren o bé si, contràriament, s'han produït canvis. L'anàlisi de la sèrie televisiva es centra, en primer lloc, en la caracterització dels personatges i el seu grau de protagonisme i, en segon lloc, en la presència de la religió i del diàleg intercultural.
Castellà:	Este estudio explora las últimas tendencias en la representación mediática de las personas migrantes, en concreto del colectivo musulmán, en la ficción televisiva a partir del análisis de la serie <i>Ramy</i> como estudio de caso, clasificada como género de comedia. El objetivo es analizar si los estereotipos perduran o bien si, contrariamente, se han producido cambios. El análisis de la serie televisiva se centra, en primer lugar, en la caracterización de los personajes y su grado de protagonismo y, en segundo lugar, en la presencia de la religión y del diálogo intercultural.
Anglès:	This study explores migrant people representation trends, specifically about muslim community, in television fiction based on a study case about <i>Ramy</i> , a tv serie classified as comedy. The study's objective is to analyse if muslim community representation patterns persist or if they present some changes. In first place, the tv serie analysis regards characters construction and their prominence. In second place, it regards the religion representation and the intercultural dialog that could be laid down on the serie development.

ÍNDEX

1. Introducció.....	2
2. Marc teòric	4
2.1. Conceptes teòrics	5
2.1.1. Interculturalitat	5
2.1.2. Religió	7
2.2. Estudis previs sobre el tractament mediàtic de la diversitat cultural.....	9
2.2.1. El tractament als informatius.....	9
2.2.2. El tractament a la ficció.....	11
2.2.3. Absència d'estudis específics sobre interculturalitat i religió.....	16
3. Metodologia.....	18
3.1. Presentació de l'estudi de cas: la sèrie de ficció <i>Ramy</i>	18
3.2. Objecte d'estudi: hipòtesi i preguntes.....	20
3.3. Univers i mostra.....	22
3.4. Anàlisi de contingut: fitxa d'anàlisi.....	23
4. Resultats	25
4.1. La diversitat interna del col·lectiu musulmà: gènere, pràctiques i corrents religioses.....	26
4.2. La representació de les dones musulmanes.....	29
4.3. L'aparició de la religió i el diàleg intercultural.....	32
4.4. L'humor i la interculturalitat	37
4.5. El tractament de la sexualitat	38
4.6. La presència de drogues, actes violents i racisme.....	39
5. Conclusions.....	41
6. Bibliografia	44
7. Annex 1: Fitxes d'anàlisi.....	47
8. Annex 2: Fitxa de personatges.....	83

1. Introducció

Per raons com la colonització, la migració voluntària o la globalització, les minories culturals s'incorporen en comunitats polítiques (Kymlicka, 1996). La majoria de països són culturalment diversos, i això comporta la necessitat d'un diàleg social i polític entre els diferents col·lectius.

Cada país presenta els seus mecanismes interns i externs per tractar la diversitat cultural, i el paper dels mitjans en aquests processos resulta decisiu. A tota Europa s'han dut a terme conferències i diversos actes per reflexionar sobre l'impacte dels mitjans en la societat, respecte a la representació mediàtica de la diversitat cultural, les polítiques dels mitjans i l'educació (Boira, 2006).

Tot i aquestes iniciatives, els estigmes i prejudicis cap algunes minories culturals segueixen molt presents en les societats occidentals, i la representació que fins ara els mitjans de comunicació han realitzat sobre aquests col·lectius només ha servit per a difondre, o bé fer perdurar, estereotips que no faciliten la integració social dels grups.

Els premis també són un recurs per valorar i promoure les produccions audiovisuals integradores de la diversitat etnocultural en els mitjans. En el territori català podem destacar el Premi per a la Diversitat en l'Audiovisual, convocat anualment des de 2012 pel Consell de l'Audiovisual de Catalunya i la Mesa per a la Diversitat en l'Audiovisual (MDA), promovent la integració de la diversitat a la televisió, la ràdio, als processos de producció d'audiovisuals i als projectes web.

Fa anys que es treballa en aquest tipus d'iniciatives i propostes, de caràcter tant regional com internacional. Però, després d'aquest temps intentant incloure en la comunicació una perspectiva més inclusiva pels diversos col·lectius culturals, podem observar algun tipus d'evolució respecte els estereotips i les idees que es difonen actualment, en comparació al contingut audiovisual dels darrers anys? Les minories culturals s'hi veuen reflectides en el contingut que consumeixen, o bé el fet de no trobar-se representades també les aïlla socialment? Podríem dir que ha millorat el tractament cultural?

Aquest estudi explora les últimes tendències en la representació mediàtica de les persones migrants en la ficció televisiva, en concret del col·lectiu musulmà, gran oblidat en els estudis dels darrers anys. Segons els estudis disponibles, que fan referència a dècades anteriors, la imatge estereotipada era la dominant i ens demanem si això continua sent així.

El mes de setembre de 2019 es va organitzar a Madrid Seminari Europeu sobre la lluita contra la intolerància i la discriminació cap a les persones musulmanes a Europa, coordinat per la Comissió Europea. Amb aquest motiu l'Observatori espanyol del racisme i la xenofòbia, vinculat a la Secretaria d'Estat i Migracions, va organitzar una enquesta per obtenir informació sobre com es percep la islamofòbia a Espanya, sobretot per part de les entitats públiques i associacions no governamentals. Els resultats, s'especifica, no són representatius, però sí indicatius de la situació actual al territori espanyol.

La investigació va concloure que a Espanya hi ha un elevat nivell d'islamofòbia i rebuig cap a les persones musulmanes, indicant que el 80,08% de la mostra detecta aquest sentiment molt arrelat en el país. Un 84,6% dels enquestats creu que en els últims anys hi ha hagut un augment d'aquest rebuig, **causat principalment pels mitjans de comunicació** i pels actes terroristes esdevinguts els últims anys arreu d'Europa i reivindicats per grups musulmans radicals. (Gómez, 2020, pp. 17-18).

Segons aquest estudi, el rebuig no es dirigeix a la manifestació de fe islàmica, sinó cap a la imatge negativa dels valors d'aquesta cultura, sovint considerada en contra dels valors democràtics i opressora de la dona. La presència de la islamofòbia es manifesta en tots els àmbits de la vida quotidiana, especialment present en la convivència veïnal, en el lloc de treball, en l'àmbit sanitari i en institucions i serveis socials, com és el cas del cos de seguretat i els serveis públics (Gómez, 2020, p. 37). Segons el sondeig de l'enquesta, aquesta intolerància és expressada, principalment, amb desconfiança, però també amb hostilitat, discriminació i fins i tot violència en alguns casos.

Tota aquesta informació reflecteix la intolerància present al país, on els mitjans de comunicació són acusats de realitzar una difusió d'idees arrelades a estereotips molt allunyats de la realitat. Aquesta situació provoca un distanciament social que fa més complicat el diàleg intercultural, agreujat pel desconeixement que els mitjans tampoc aconseguixen eradicar amb facilitat. Si la societat tingués al seu abast més contingut, tant informatiu com de ficció, que els hi permetés conèixer i endinsar-se en una altra cultura i alliberar-se dels estereotips, es facilitaria el diàleg intercultural trencant la barrera de la desconfiança. És evident que part d'aquesta tasca necessària per afavorir el diàleg intercultural recau en mans dels mitjans de comunicació.

2. Marc teòric

En aquest capítol s'exploraran els coneixements existents i els estudis previs, amb l'objectiu d'organitzar un marc teòric al voltant de les idees que serveixen com a punt de partida per aquesta investigació. S'ha buscat material sobre la presència de les minories culturals als mitjans, tenint en compte llibres i assajos publicats a partir d'investigacions des de l'antropologia, la comunicació, la sociologia... en revistes especialitzades i publicacions de recerca acadèmica o d'altres institucions públiques. Totes aquestes recerques i reflexions són com un primer pas per millorar el contingut audiovisual de ficció que inclogui un diàleg intercultural. Per exemple, des de Kymlicka (1996) fins a Dhoest (2019) ja s'ha estat parlant dels estigmes a abolir per treballar des dels mitjans en una comunicació inclusiva i intercultural.

Després de vint-i-cinc anys albirant aquestes necessitats, actualment podem trobar contingut audiovisual que apliqui aquestes reflexions? La ficció ha canviat (o està canviant) el tractament i desenvolupament dels personatges de minories culturals en societats occidentals? S'està treballant per abolir els estereotips dels personatges migrants?

Aquest estudi persegueix aplicar totes aquestes reflexions al contingut de ficció actual, per tal d'analitzar si podem trobar canvis en la integració del diàleg intercultural en el contingut de les sèries de ficció televisiva, especialment pel que fa a les minories musulmanes a països occidentals. A continuació, s'establirà una delimitació de

conceptes teòrics bàsics per a un millor desenvolupament i una correcta interpretació de la investigació.

També es farà un resum de la lectura dels treballs previs pròxims en qualitat d'antecedents, els quals han suscitat preguntes, hipòtesis, i han motivat la present investigació. En primer lloc introduïrem els estudis sobre la diversitat i la multiculturalitat als mitjans dels països occidentals, que exposen la manca de diversificació del contingut multicultural i la nociva divulgació d'estereotips referents a les minories culturals de la nostra societat. Després ens centrarem en la representació multicultural a la ficció televisiva, on els estudis denoten la poca integració de les minories culturals en els relats ficcionals amb una representació que, tot i treballar per trencar els estereotips, no afavoreix la integració d'aquests col·lectius a la societat.

Finalment explorarem com les minories culturals, específicament el col·lectiu musulmà, percep aquest contingut audiovisual, tenint en compte les associacions estereotipades, i en la seva gran majoria errònies, que es fa en nombroses ocasions entre la seva pertinença ètnica i les seves creences religioses a actes delictius.

2.1. Conceptes teòrics

2.1.1. La interculturalitat

La UNESCO defineix aquest concepte com "la presència e interacció equitativa de diverses cultures i la possibilitat de generar expressions culturals compartides, adquirides mitjançant el diàleg i l'actitud de respecte mutu" (UNESCO, 2005, article 4). És a dir, la interculturalitat fa referència a una comunicació sinèrgica entre les cultures sense que cap d'elles mostri superioritat respecte a les altres, afavorint la convivència i la integració entre les cultures.

En el seu llibre sobre les societats multiculturals, Kymlicka (1996) esmenta que:

"La majoria de països són culturalment diversos. Segons estimacions recents, els 184 Estats independents del món contenen més de 600 grups de llengües vives i 5000 grups ètnics. [...] En occident , les disputes sobre els drets dels

immigrants, dels pobles autòctons i altres minories culturals estan qüestionant molts dels suposats que han governat la vida política durant dècades” (Kymlicka, 1996: 13).

És important diferenciar aquest terme de **multiculturalitat**, un terme molt utilitzat a Nord-amèrica que fa referència a la coexistència de diversos col·lectius culturals en un mateix context. No obstant això, aquest terme no explicita la interrelació entre cultures com ho fa el concepte d’interculturalitat. Segons Kymlicka (1996: 43), “La immigració i la incorporació de minories nacionals són les dues fonts més comunes de diversitat cultural als Estats moderns, [...] però no tots els grups etno-culturals s’adapten clarament i totalment a ells”, com és el cas, per exemple, del grup ètnic afroamericà, a Nord-amèrica. Actualment la discriminació racista cap el grup ètnic afroamericà segueix existint, i és denunciada pel moviment *Black Lives Matter*, un dels moviments socials més grans en la història d’Estats Units (Guimón, 2020).

En el seu assaig, Kymlicka (1996) explica que la globalització ha ajudat l’extensió de la multiculturalitat, i ha encaminat els estats cap a un pensament més obert i pluralista. Tot i la realitat dels canvis respecte a les identitats ètniques i nacionals, l’autor encara planteja el multiculturalisme com un repte: “La qüestió és si la imparcialitat exigeix que a les minories nacionals se’ls hi concedeixi les mateixes prestacions i oportunitats. Penso que la resposta és clarament afirmativa” (Kymlicka, 1996: 160). Amb aquesta afirmació, Kymlicka (1996) reivindica l’eliminació de les desigualtats socials que encara són presents en les societats multiculturals i que afecten les minories ètniques.

En la present investigació, la diferència entre “multiculturalitat” i “interculturalitat” serà molt present durant l’anàlisi de contingut: l’observació de les relacions que s’estableixen entre els diversos personatges i entre aquests amb el conjunt de la societat és de vital importància per analitzar el tipus de diàleg intercultural que s’hi estableix en el relat i el missatge que aquest transmet.

2.1.2. La religió

Entenem per “religió” el conjunt de creences sobre el món i la condició humana que les persones adopten, i a partir de les quals regeixen la seva conducta individual i social per tal de trobar una transcendència entre el món material i l'espiritual. Les creences i pràctiques religioses arreu del món són molt diverses i, tant històricament com en l'actualitat, la religió forma part de la nostra cultura. Les minories culturals també poden trobar-se definides per la seva creença religiosa, i no solament per la seva ètnia. (Zazo Jiménez, 2018).

Aquest estudi es centrarà en les minories musulmanes que presentin creences islàmiques. **L'islam** és una religió monoteista que situa com a única deïtat a Al·là, i que es manifesta a partir de diverses pràctiques religioses com són, entre d'altres, l'oració diària, el seguiment del Ramadà, l'ús del *hiyab* (vel emprat per algunes dones musulmanes per cobrir-se el cap) en les dones o la peregrinació a la Meca almenys una vegada a la vida (Tamayo 2009).

Respecte a les minories musulmanes, Palenzuela (2017) matisa:

“Es dona per fet que la islàmica és la referència identitària dels individus que identifiquem com musulmans, entenent que la resta de referències com les que construeixen identitats individuals i col·lectives acaben sumint-se o diluint-se en aquella. Al categoritzar no només establim jerarquies entre les etiquetes que serveixen per identificar a uns col·lectius, sinó que acceptem que algunes referències secundàries serveixin per completar la principal” (Palenzuela, 2017: 24).

Trobo necessari destacar aquesta matisació de l'autor per ser conscients de l'apel·lació prioritzada, sense obviar que la identitat dels musulmans no es redueix únicament a la seva condició religiosa. És a dir, ni la procedència ètnica determina la condició religiosa de la persona, ni la condició religiosa de la persona defineix l'individu en la seva totalitat. Segons Kymlicka (1996), la convivència de diversos grups dins del mateix estat, quan el que els diferencia és la religió, tampoc facilita la integració:

“Potser la reivindicació més controvertida dels grups ètnics és la relacionada amb l'exempció de les lleis i les disposicions que els perjudiquen, donades les seves **pràctiques religioses**”. (Kymlicka, 1996: 52-53).

A més, en els darrers anys ha sorgit a Europa un sentiment de desconfiança i fins i tot de rebuig cap a les minories musulmanes, rere els tràgics atacs terroristes produïts en diverses localitzacions del continent (Palenzuela, 2017).

Tot i els problemes d'integració que exposen tant Kymlicka com Palenzuela, tots dos autors destaquen en els seus estudis l'enriquiment de les societats gràcies a la multiculturalitat; com explica Kymlicka, va començar fa segles per motius com la migració, però avui dia la multiculturalitat s'esdevé per altres causes que van evolucionant, a través del mateix diàleg intercultural.

En el seu estudi sobre l'islam postmigratori en el territori Europeu, Palenzuela (2017) diu:

“Ser musulmà i musulmana a Europa és avui alguna cosa més que ser fidel a una tradició cultural o nacional concreta, o a una observança més o menys estricta segons el dogma islàmic: és, sobretot, l'expressió d'unes pertinences múltiples que es desenvolupen en el marc de societats plurals, complexes i contradictòries com ho són les europees.”(Palenzuela, 2017: 17).

Palenzuela (2017) explica que les transformacions de la societat occidental també estan influenciant a una reconstrucció de l'islam, que no només està present a les societats occidentals, sinó que també en forma part intrínseca d'aquestes. Parlar d'islam postmigratori, segons Palenzuela (2017), permet contemplar un nou enfocament sobre la pràctica de l'islam pels musulmans i musulmanes, en l'àmbit religiós, cultural i polític.

Aquest nou enfocament que planteja l'autor el relaciona amb un deslligament de les referències culturals que tenia el col·lectiu: “L'herència d'un islam transmès familiarment inclou implícitament referències culturals, que segueixen mantenint el seu

sentit per les primeres generacions de musulmans a Europa i molt menys per les noves generacions que neixen a Europa". (Palenzuela, 2017: 30)

2.2. Estudis previs sobre el tractament mediàtic de la diversitat cultural

2.2.1. El tractament als informatius

En un estudi entorn la representació audiovisual de la diversitat cultural i la immigració a Europa, Boira (2006) explica que cada país té una història migratòria i s'ha desenvolupat la comunicació en funció del marc polític i audiovisual de cada territori. Tot i això, l'autor valora que, en tots els casos, els mitjans de comunicació tenen un paper decisiu en aquest procés: sovint es presenten diferències entre canals generalistes, que tendeixen a difondre els problemes relacionats amb la migració, i els mitjans ètnics que, segons l'autor, són els que s'esforcen per realitzar un millor tractament de la diversitat en escena i mostrar la integració quotidiana de les minories en la societat. Per exemple, en un estudi recent sobre el pluralisme religiós en el contingut de la televisió pública, Huertas i Terrón (2020) expliquen que a la CCMA (Corporació Catalana de Mitjans Audiovisuals) podem trobar la presència i tractament de les religions, sobretot de la religió Catòlica i l'Islam, i amb un índex inferior del judaisme. Tot i això, els autors conclouen que quan es parla de la resta de religions s'acostuma a fer referència a altres països i sovint justificat per l'actualitat informativa:

"Seria necessari tractar totes les religions presents a les nostres ciutats, incloses les animistes i, a més, fugint dels estereotips consolidats per la mirada dominant, catòlica, eurocèntrica i amb trets colonials-paternalistes. El fet que l'opció de no creient només es plantegi en la religió Catòlica- i no front d'altres creences-, que la presència de les dones amb arrels culturals musulmanes es concentri majoritàriament en les dones que porten un mocador, que sigui habitual recordar els vincles històrics amb el Judaisme però no amb l'Islam són tres proves de la necessitat d'un canvi de perspectiva" (Huertas i Terrón, 2020: 278).

Així, aquest estudi també deixa palesa la **manca de diversificació** en l'oferta dels canals públics i la marginació del contingut intercultural, tal i com també assenyala Boira (2006). Ara bé, segons Boira, les polítiques de cada país i les dificultats per la difusió de la diversitat i la igualtat varien, situant-se Regne Unit com un dels països amb un major nivell de representació de les minories ètniques als mitjans.

En general, els mecanismes emprats per promoure la diversitat als mitjans es basen en institucions i entitats que treballen per incloure la diversitat cultural als mitjans generalistes, la conscienciació dels professionals, el coneixement sobre les minories i la promoció dels mitjans que l'autor denomina ètnics (Boira, 2006, pp. 174-175). A internet també hi ha presència de portals activistes dedicats als mitjans i a la multiculturalitat, oferint recursos i promovent iniciatives, com és el cas de l'organització *TV Plurielle*¹⁴, creat per *Média France Plurielle*, o de la *Mesa per a la diversitat en l'Audiovisual*, una associació amb l'objectiu de fomentar la convivència, el coneixement i l'intercanvi entre les persones de diferents col·lectius culturals.

Centrant-nos més en l'àmbit espanyol en relació amb la interculturalitat, els informatius televisius construeixen una interacció intercultural sense diàleg ni enteniment, mostrant la interculturalitat com un procés violent (Rodrigo, 2016).

Específicament, i com explica Rodrigo (2016), la religió musulmana i les qüestions de gènere als mitjans presenten els estereotips més convencionals, acompanyats de discursos igualment estereotipats. El mateix estudi destaca diferències entre la interpretació de les audiències més joves i la dels més adults, mostrant els joves una concepció intercultural més enriquida. L'autor reitera: "Per canviar la mirada, s'han de repensar les identitats enfront dels diversos canvis tecnològics, polítics, econòmics, culturals i, sobretot de mentalitat i emocionals amb noves perspectives i propostes més afins amb l'actualitat" (Rodrigo, 2016: 1107).

Els canvis que Rodrigo planteja, tot i ser estrictament necessaris, seguiran trobant-se condicionats per la visibilitat que els mitjans n'atorguin.

La manca de diversificació del contingut multicultural i els estereotips dels quals parlaven Boira i Rodrigo es centren en el contingut informatiu. A continuació, analitzarem els estudis que s'han centrat en la representació de les minories ètniques en el contingut televisiu de ficció.

2.2.2. El tractament a la ficció

Diversos estudis han basat la seva investigació en l'anàlisi de contingut audiovisual televisiu, focalitzant l'atenció en corpus formats per peces de ficció i en la representació que aquestes feien de la població immigrant.

Igartua et al. (2012) van fer èmfasi en el contingut de ficció emès en *prime time*. Després d'enregistrar l'emissió televisiva des de les vuit de la tarda fins a les dues de la matinada de les sis cadenes televisives generalistes nacionals (La 1, La 2, Antena 3, Cuatro, Telecinco i La Sexta) que acumulen en total més quota de pantalla (67,9%, segons les dades de l'AIMC en el moment de realitzar l'estudi, al 2010), Igartua et al. van analitzar exclusivament els 88 programes de ficció emesos en aquesta franja, corpus que li va permetre arribar a 1.345 personatges.

Els autors exposen una infra-representació dels personatges immigrants en el contingut de ficció, sovint ocupant papers secundaris de la trama. Al mateix temps, de l'anàlisi elaborada es va poder extreure que els personatges d'origen nacional presentaven característiques demogràfiques i psico-socials diferents dels personatges immigrants, mostrant els personatges immigrants un patró de condicions laborals i intel·lectuals inferiors i sovint acompanyades de comportaments conflictius i violents.

Dos anys després, l'any 2014, Igartua et al. van realitzar una segona investigació amb el mateix objecte d'estudi. En aquest cas, van augmentar la mostra a un total de 114 programes de ficció emesos en la mateixa franja prèviament estudiada (de vuit de la tarda a dues de la matinada) en les mateixes sis cadenes televisives generalistes nacionals. Aquestes sis cadenes continuaven sumant la majoria de la quota de pantalla. En aquest cas, el corpus els va permetre arribar a 2.623 personatges per analitzar. Igartua et al. (2014) conclou que els personatges immigrants es troben

sobre-representats, sempre seguint uns patrons negativament estereotipats també destacats en el seu anterior estudi:

“Que els immigrants que viuen a Espanya no estiguin representats a la ficció és important, ja que no mostrar tots els grups socials i ètnics que conformen el país suposa que hi ha un percentatge de la societat que no es troba reflectit a la televisió nacional: no apareixen les seves problemàtiques, ni les seves rutines de vida [...] A més, no només no estan reflectits sinó que no mostra la diversitat en la ficció, al no trobar-se representades les diverses nacionalitats que hi conviuen a Espanya” (Igartua et al, 2014, p. 67).

Lacalle (citada per Igartua et al, 2014) va assenyalar anys abans, l'any 2004, els mateixos patrons de l'aparició dels immigrants a la ficció espanyola; caracteritzats com a antagonistes, o bé com els amics secundaris del protagonista, els personatges immigrants han estat desplaçats a segon pla, condemnats a **ser sempre relacionats** amb activitats il·legals o bé amb treballs legítims però associats a condicions precàries.

En ***El discurso televisivo sobre la inmigración. Ficción y construcción de identidad***, Lacalle (2008) analitza 30 sèries de ficció emeses als canals nacionals La 1, Telecinco, Antena 3, i al canal regional TV3. Tenint en compte el format, el gènere, l'origen dels personatges analitzats d'aquestes sèries i els rols temàtics assolits per aquests, l'autora conclou que el gènere (drama o comèdia) determina la construcció del **personatge estranger/immigrant i les trames de les històries de ficció en les que** intervenen els personatges estrangers són majoritàriament autoconclusives. Lacalle també exposa que els principals conductors temàtics del gènere policial són les bandes organitzades, el terrorisme, el racisme i les tribus urbanes, i que en la representació televisiva dels immigrants predomina la figura de l'home jove, que en la seva majoria es troba a Espanya de manera irregular i realitza treballs poc qualificats (Lacalle, 2008).

“En els últims anys es constata un increment de personatges estrangers/immigrants que encarnen les configuracions moderades de segregació, assimilació i integració, conseqüent amb la progressiva disminució de personatges representatius de les configuracions extremes de repulsió, admissió e integració dels seus respectius àmbits de relació entre la identitat i l’alteritat” (Lacalle, 2008: 125).

Les tendències de representació dels immigrants a la ficció segueixen els mateixos patrons pejoratius; tot i disminuir les configuracions extremes d’exclusió, la representació més “normalitzada” de segregació és present i de la mà dels mateixos estereotips, destacant aquests personatges com a criminals o relacionats amb activitat violenta o i/o en condicions precàries.

En aquest ordre, podem apreciar que, des de 2004 al 2014, les tendències a la ficció no semblen haver variat gaire, denotant així una evolució pràcticament inexistent cap al contingut inclusiu intercultural.

Aquesta imatge estereotípica i negativa que s’ofereix als mitjans pot donar lloc a reforçar o assimilar prejudicis vers els immigrants (Igartua et al, 2012: 12). Igartua et al. (2012) van concloure que els anàlisis d’aquest tipus de contingut podien ajudar a conèixer el grau de prejudicis vers els immigrants, presents en la ficció televisiva. Afegeixen que aquests mateixos estudis haurien d’obrir camí per a l’elaboració de codis sobre la producció de sèries de ficció inclusives en temes amb repercussió social, com la immigració i el racisme.

Aquests autors amplien la idea:

“Es pot contribuir a canviar les actituds i creences sobre la immigració reflectint, per exemple, altres models de personatges immigrants. [...] D’aquesta manera, caldria reflectir en els relats de ficció interaccions o contactes positius entre els personatges autòctons/nacionals – l’endogrup – i els personatges immigrants/estrangers – l’exogrup – [...] Gràcies als programes de ficció es podria reduir la percepció negativa que es té sobre els immigrants/estrangers, que són percebuts per la societat com una amenaça pel grup [...], fomentant

interaccions positives, on es desenvolupin relacions íntimes – d'amistat o parella – o relacions d'igualtat [...]” (Igartua et al. 2014: 68).

Una difusió amb perspectiva intercultural, que permeti el trencament dels estereotips i els estigmes tan arrelats a la nostra societat pot provocar una transformació i el despertar d'una consciència social vers els col·lectius culturals minoritaris o marginats amb els quals convivim.

“Això no és fàcil: pot exigir canvis en el nostre sistema educatiu, en la descripció que fan els mitjans de comunicació de diversos grups i en el procés polític [...] tot i això no es garantiria que els membres d'un grup poguessin comprendre les necessitats de l'altre”. (Kymlicka, 1996, p.195).

Dhoest (2009) esmenta sobre les ètnies minoritàries a Bèlgica que:

“Els espectadors de les ètnies minoritàries no consideren el món de les *soap opera* com una representació de la seva realitat, o almenys una part. [...] Quan els hi preguntes de quina cultura es consideren, la majoria d'ells se situen pertanyents almenys a dues cultures, sovint Marroquí i flamenca i/o Belga. [...] Tot i els intents dels programadors d'oferir imatges positives, la majoria d'ètnies minoritàries no estan satisfetes. [...] Al mateix temps, això il·lustra el problema de la representació: només una multiplicitat d'imatges pot representar acuradament la diversitat de situacions dels espectadors d'ètnies minoritàries, per tal de promoure satisfactòriament una imatge d'ells mateixos” (Dhoest, 2009: 319).

Com Lacalle (2008) i Igartua et al. (2014) ja remarcaven als seus estudis, els personatges amb origen migrant han estat fins ara negativament estereotipats i poc representats televisivament:

“No mostrar tots els grups socials i ètnics que conformen el país suposa que hi ha un percentatge de la societat que no es troba reflectit a la televisió nacional: no apareixen les seves problemàtiques, ni les seves rutines de vida [...] A més, no només no estan reflectits sinó que no mostra la diversitat en la ficció, al no trobar-se representades les diverses nacionalitats que hi conviuen a Espanya” (Igartua et al, 2014: 67).

Coincidint amb aquests autors, per Dhoest una representació positiva que treballi per trencar els estereotips previs no és suficient: la inclusió de varietat de personatges representant un mateix col·lectiu, en situacions i de maneres diferents, és necessària per a evitar que una sola representació (o un sol personatge) hagi de definir tot un grup cultural, al mateix temps que tot un grup cultural s’ha de veure reflectit en una sola representació.

Aquest cas només podria tractar d’abolir un estereotip establint un de nou, sense aportar realment la diversitat que s’està cercant difondre per tal de treballar en la (de)construcció de la consciència social.

El Monitor de Diversitat, una eina creada per l’organització *Genome Wide Association Studies* (GWAS) mostra estadístiques relatives a una sèrie de dades procedents dels estudis de la mateixa organització. El monitor de la Diversitat va mostrar el 2007 un augment dels personatges d’ètnies minoritàries en les situacions quotidianes. La inclusió d’aquests personatges en les trames més banals és el senyal més fort de la normalització de la diversitat cultural (Dhoest, 2009: 319) als mitjans audiovisuals i en la ficció.

Tot i això, actualment podem observar que hi ha molta feina per fer; en un article del Diari de Barcelona¹ signat per Lúa Pena Dopazo (*Si haguéssim volgut una actriu negra, ho hauríem dit*, 2 de febrer de 2021), diversos actors i professionals del teatre i del sector de l’entreteniment manifesten el racisme encara present en els guions i en els processos de selecció dels actors i actrius. A partir de diverses entrevistes

¹ <https://www.diaridebarcelona.cat/-/representaci%C3%B3-racial-a-tv3>

realitzades a actrius i actors, l'autora de l'article periodístic explica que la majoria tenen el sentiment de quedar encasellats sempre pel mateix tipus de personatges, aquells secundaris o bé de l'emigrant que acaba d'arribar i els problemes que això comporta.

D'aquest article, volem destacar aquesta experiència que va viure Denise Duncan, actriu, dramaturga i directora teatral: "Quan va arribar a Barcelona i buscava feina d'actriu, es va trobar que si es presentava a càstings on no s'especificava l'ètnia del personatge li deien que, si haguessin volgut una actriu negra, ho haurien dit".

Aquests manifestos actuals denoten que, tot i que fa anys que s'estudia el fenomen de la poca integració cultural al contingut de ficció, encara hi ha molts canvis a fer a la indústria audiovisual.

2.2.3. Absència d'estudis específics sobre interculturalitat i religió

L'escassa representació multicultural i l'abús d'estereotips ha quedat exposada a través dels diversos estudis sobre el contingut televisiu i els articles dels darrers tretze anys, des de la primera publicació i observacions dels estudis de Lacalle al 2008. Tots els estudis esmentats parlen del fenomen migratori en general, aportant dades molt interessant i rellevants sobre la representació i el tractament de diversos col·lectius, però no ha estat objecte d'estudi habitual estudiar específicament la representació del col·lectiu musulmà a la ficció.

El col·lectiu musulmà és mencionat breument per Kymlicka quatre vegades en tota la seva obra, i tant Igartua com Lacalle parlen dels immigrants d'una forma més genèrica.

Per tant, hem pogut profunditzar sobre la representació dels immigrants als mitjans, però sense la possibilitat d'endinsar-nos en la representació del col·lectiu musulmà. Però, com perceben els membres dels diversos col·lectius, en especial el col·lectiu musulmà, aquest contingut audiovisual? Un contingut on no tenen protagonisme, i on constantment se'ls relaciona amb un nivell de vida baix i amb iniciatives violentes, actes delictius o terrorisme.

Palenzuela (2017) exposa:

“La hiperfocalització mediàtica de l’islam està provocant la hiperexposició dels musulmans (i, especialment, de les musulmanes) en l’esfera pública europea. I en conjunt acaba tenint un efecte directe sobre la consciència de les poblacions musulmanes i la seva relació amb la societat europea”. (p.34).

Huertas i Luna (2017) realitzen una aproximació a la població migrant musulmana en qualitat d’audiència. Les autores destaquen la importància de saber més sobre les persones i col·lectius amb un sentiment de pertinença, tenint en compte l’objectiu d’assolir una societat cohesionada que plantegen les polítiques migratòries.

“S’ha de tenir en compte la condició de migrant i pensar de quina manera el fet de viure en societats multiculturals incideix en la pràctica religiosa. ¿L’experiència migratòria contribueix en el manteniment de la identitat religiosa o propicia a un allunyament i final abandonament?” (Huertas i Luna, 2017: 88)

En la seva investigació, les autores van realitzar una entrevista qualitativa d’uns 45 a uns 60 minuts, que estructurava les preguntes en sis blocs: el procés migratori i la seva finalitat; la història personal de l’entrevistada; el consum de mitjans de comunicació, incloent-hi els gustos i usos, i l’opinió sobre el tractament mediàtic de l’islam; preguntes sobre dades personals; preguntes sobre les pràctiques religioses.

“Per evitar biaixos homogeneïtzadors, es va evitar entrevistar a dones amb vincles amistosos” (Huertas i Luna, 2017, p.90). L’entrevista es va realitzar a 10 dones (4 d’entre 18 i 24 anys, i 6 de 35 anys o més) procedents del Magreb (7 del Marroc, 2 de Tunísia i 1 d’Algèria). Totes elles portaven un mínim de 5 anys residint en continuïtat a Catalunya. A més, totes elles tenien estudis.

Amb les dades i els discursos recollits de les entrevistes, Huertas i Luna (2017) conclouen que la religió no apareix en qualitat de dogma en el consum mediàtic de les entrevistades, tot i l’estereotip existent de la dona dominada per la seva creença religiosa.

D'altra banda, la religió sí està subjecta a l'opinió sobre els continguts:

“El mal tractament informatiu de l'islam i el rebuig al visionat d'escenes sexuals/eròtiques [...]. Totes elles qüestionen els missatges periodístics que associen la seva identitat religiosa amb el terrorisme – tendència que perceben molt generalitzada – i parlen de la incomoditat de veure continguts sexuals explícits per ser quelcom que s'ha de mantenir en la intimitat. De fet, aquests són els únics aspectes que ens permeten parlar de “comunitat interpretativa”, d'homogeneïtat dins el grup”. (Huertas i Luna, 2017: 100).

Finalment, l'entorn digital obre una nova via de consum. Internet i les xarxes socials representen per les dones entrevistades per Huertas i Luna (2017) una font d'informació religiosa molt útil, tenint en compte la seva condició de migrant en un país no musulmà. Les xarxes socials han permès la comunicació entre la comunitat musulmana, compartint documents i informació, tot i la complexitat de distingir el contingut malfiant de la resta. “La frontera entre dogma i cultura queda aquí molt diluïda”. (Huertas i Luna, 2017: 100), però les inquietuds religioses i alternatives en els països occidentals queden manifestades.

3. Metodologia

3.1. Presentació de l'estudi de cas: la sèrie de ficció *Ramy*

En un primer moment, la present investigació plantejava un estudi comparatiu del tractament de la interculturalitat a sèries de ficció actuals, en el qual es pogués observar una mostra de, almenys, 10 sèries de ficció que representessin el col·lectiu musulmà de manera inclusiva en les societats occidentals. Pensàvem que el contingut audiovisual havia evolucionat cap a un discurs més inclusiu. Però, després d'una cerca de contingut a través de les diverses plataformes al desembre del 2020 (com són HBO, Netflix, Amazon Prime i Movistar+) no vam trobar sèries que poguessin estar subjectes a l'anàlisi, bé per presentar personatges massa lligats a estereotips que els allunyen

de la versemblança i de la possibilitat de tractar el contacte interculturalitat d'una forma creïble, o bé per estar relacionats amb les recurrents temàtiques d'accions delictives o bèl·liques, que ja esmentaven els estudis anteriors sobre contingut de la televisió tradicional i hem recollit al marc teòric. En resum, va resultar que la presència d'aquests personatges i la seva implicació a les trames dels guions resultava mínima i quedava en segon lloc, fet que no permetia arribar a conèixer ni a brindar suficient protagonisme a les històries dels personatges del col·lectiu musulmà amb la profunditat que aquest estudi plantejava.

Després de comprovar la dificultat de treballar la proposta inicial atenent aquestes característiques de l'oferta actual, vam decidir canviar el tipus d'investigació: en lloc de fer un estudi comparatiu sobre diferents guions, vam optar per realitzar un estudi de cas basat en la sèrie de ficció *Ramy*. Aquesta és una sèrie de ficció dirigida per Ramy Youssef, un actor i guionista americà que també dona vida al protagonista de la sèrie. L'estrena es va realitzar el 14 d'abril de 2019 a través de la plataforma Hulu, fundada per la companyia Walt Disney, i destinada a la oferta de sèries televisives. Actualment la sèrie es troba disponible a la plataforma Starzplay a Europa, i Hulu va renovar per a una futura tercera temporada.

El títol de la sèrie es correspon amb el seu protagonista. Ramy és un jove pertanyent a la comunitat egípcia i que s'ha criat en els costums i creences musulmanes, però que ha crescut a Nova Jersey (Estats Units), envoltat d'una societat occidental amb uns valors i unes idees diferents de les que ell practica a casa. La sèrie es basa a mostrar els successos i reflexions a les quals el protagonista s'enfronta en el seu dia a dia, a causa de viure en una societat multicultural, i com Ramy es debat entre dues cultures a l'hora de regir les decisions de la seva vida. A més, aquesta producció neix de les inquietuds del mateix director, ja que el protagonista està basat en les seves vivències.

Aquest diàleg intercultural, plantejat a més a més des de la perspectiva del Ramy, el personatge protagonista, és la principal raó de la seva elecció com a cas que mereix un estudi en profunditat. *Ramy* s'ha escollit per ser de les úniques sèries a mostrar un ambient intercultural, allunyant els personatges amb origen migrant i arrels

musulmanes dels clàssics estereotips als quals, fins ara, han estat sotmesos. La diversitat de personatges musulmans també afavoreix la pluri-representació, sense que un sol personatge hagi de ser la veu de tot un col·lectiu, permetent així mostrar diverses idees i punts de vista dins del mateix col·lectiu. A més, el diàleg intercultural pren el protagonisme. D'altra banda, la sèrie és considerada com a comèdia dramàtica i aquest és altre factor que la fa diferent.

La definició de la sèrie *Ramy* com a comèdia dramàtica fa que la seva anàlisi sigui molt interessant; aquesta sèrie sí exposa les problemàtiques i les rutines de vida de la població musulmana. El tractament còmic, però a l'hora dramàtic, de la trama pot ajudar als espectadors a empatitzar amb els personatges, apropar-los als conflictes plantejats i a reflexionar sobre la trobada intercultural.

Ramy va ser molt ben rebuda en el seu llançament, tot i que a Espanya no va tenir una gran repercussió (Fotogramas 2020). La sèrie va estar nominada a diversos gallardons: nominada a l'*Emmy* a millor direcció de comèdia i als *Emmys* de millor actor protagonista i de repartiment; nominada als *Critics Choise Awards* a millor sèrie de comèdia i a millor actor de comèdia; nominada als *Satellite Awards* a millor sèrie de televisió; nominada als *Premis Gotham* a millor sèrie revelació; nominada a dos Globus d'Or: millor actor de comèdia i millor actor en sèrie de comèdia. Finalment va guanyar el Globus d'Or a millor actor en sèrie de comèdia.

El director i actor Ramy Youssef va guanyar més fama i reconeixement gràcies a aquesta producció, que li ha permès desenvolupar altres projectes com *Ramy: Feelings*, un *stand-up* còmic on parla de les seves inquietuds i d'algunes qüestions que tracta a la sèrie, des d'una perspectiva molt propera amb els espectadors. Actualment, al 2021, el director està desenvolupant dos projectes: un amb Apple TV+ i un altre amb Netflix.

3.2. Objecte d'estudi: hipòtesi i preguntes

L'objectiu d'aquest projecte d'investigació és analitzar com les sèries de ficció televisiva tracten el diàleg intercultural, fent especial èmfasi en el procés migratori i la

creença religiosa. El cas de *Ramy*, la comèdia dramàtica escollida per dur a terme l'anàlisi, ens permet conèixer com una sèrie d'èxit protagonitzada per un personatge d'origen egipci que practica la religió musulmana viu Nova Jersey (Estats Units). En termes generals, volem analitzar com el fet migratori i les arrels religioses dialoguen amb els elements còmics del guió.

Per tant, la nostra hipòtesi general és la següent: El treball del diàleg intercultural des de l'humor facilita el tractament d'un ampli ventall de qüestions problemàtiques relacionades amb el contacte intercultural. Aquest recurs pot ajudar a aportar naturalitat a aquest contacte, així com a facilitar l'empatia, si s'executa correctament i s'allunya l'element humorístic de la burla o la sàtira.

A partir d'aquesta hipòtesi general ens plantejem la següent pregunta: **com es treballa la religió i el diàleg intercultural des de l'humor?**

Per tal de guiar millor la recerca, formulem preguntes més concretes...

- a) **Sobre la religió:** Quina presència té la religió a la sèrie analitzada? Quin pes té als diàlegs i, amb una mirada més qualitativa, com apareix aquesta? La sèrie presenta la religió musulmana de forma uniforme, o presenta diversitat interna? La religió és motiu de conflicte?

- b) **Sobre el diàleg intercultural:** quan apareix la qüestió intercultural domina un tractament en positiu (com element enriquidor) o negatiu (conflicte)? Situa a la població en espais marginats i estigmatitzats que dificulten aquest diàleg? Els personatges migrants-musulmans són víctimes d'atacs racistes? Quan apareix la qüestió intercultural en positiu, com es manifesta? En clau de conflicte intern dels personatges(reflexions, dubtes, preocupacions,...) o en clau de conflicte extern (diàleg obert amb altres persones, enfrontament obert envers una situació concreta,...)?

3.3. Univers i mostra

Per a dur a terme l'anàlisi de contingut que implica la nostra proposta, s'han tingut en compte les dues temporades de la sèrie, conformades per 10 capítols cadascuna d'entre 20 i 30 minuts. És a dir, el nostre univers són un total de 20 capítols.

Per seleccionar una mostra representativa, hem decidit estudiar 5 capítols de cada temporada, 10 en total. Per a la seva selecció, s'ha aplicat el criteri de l'alternança, d'aquesta manera la mostra pot ser analitzada també en termes evolutius. No obstant, aquesta alternança no es va aplicar a un cas. A la primera temporada, es va considerar més interessant l'episodi 6 que l'episodi 7. L'episodi 6 és l'únic de la temporada que dona protagonisme a la germana del *Ramy*, tractant-se com són els conflictes presentats a la sèrie per a la dona musulmana. Vam considerar que aquest aportava una informació molt rellevant, i única, a diferència del que hauria estat escollit aplicant el criteri de l'alternança (el capítol 7).

Primera temporada	
Episodi 1: <i>Between the toes</i>	26 minuts
Episodi 3: <i>A black spot on the heart</i>	27 minuts
Episodi 5: <i>Do the Ramadan</i>	27 minuts
Episodi 6: <i>Refugees</i>	29 minuts
Episodi 9: <i>Dude, Where's my country?</i>	27 minuts
Segona temporada	
Episodi 1: <i>Bay'ah</i>	29 minuts
Episodi 3: <i>Little Omar</i>	23 minuts
Episodi 5: <i>3riana Grande</i>	23 minuts
Episodi 7: <i>Atlantic City</i>	31 minuts
Episodi 9: <i>Uncle Naseem</i>	27 minuts

3.4. Fitxa d'anàlisi

Cada capítol (o peça audiovisual) serà sotmesa a la següent fitxa d'anàlisi:

1	Nº del capítol x temporada	1x1
	Títol del capítol	<i>Between the toes</i>
	Duració	
	Resum	
	Personatges que apareixen: <ul style="list-style-type: none"> - Qui és? - D'on és? - A què es dedica? - És creient? - Altres trets característics? 	
	Relacions entre els personatges: <ul style="list-style-type: none"> - Qui interactua? - Quina relació estableixen? - Quines idees/cultures dialoguen? 	
2	Conflictes plantejats al llarg de la peça: <ul style="list-style-type: none"> - Tema de conflicte - On s'esdevé (localització) - Resolució de cada conflicte 	
	Presència de la religió (unitat temporal en minuts) <ul style="list-style-type: none"> - Com (conversa, pràctica, problema...) - Personatges implicats - Temes relacionats (problemes?) - Temps 	
3	Presència de terrorisme <ul style="list-style-type: none"> - Com (conversa, pràctica, problema...) - Personatges implicats - Temps 	
	Presència d'actes delictius <ul style="list-style-type: none"> - Com (conversa, pràctica, problema...) - Personatges implicats - Temps 	
	Presència d'actes violents <ul style="list-style-type: none"> - Com (conversa, pràctica, problema...) - Personatges implicats - Temps 	
	Presència de racisme i/o islamofòbia (unitat temporal) <ul style="list-style-type: none"> - Com (conversa, pràctica, problema...) - Personatges implicats - Temps 	

A la fitxa d'anàlisi plantejada es poden trobar unitats qualitatives que permeten analitzar específicament el contingut i el desenvolupament d'aquest, juntament amb unitats quantitatives, que permeten completar la informació recollida per poder analitzar també la forma de les peces.

Amb la secció número 1 de la fitxa d'anàlisi, l'objectiu és crear una base d'informació general de la sèrie a partir dels capítols. Al principi es crearan diverses fitxes per cada personatge, però probablement després només s'hagin d'anar ampliant i confeccionar alguna de nova més, si escau. Tota aquesta informació servirà com coneixement previ per la resta d'apartats, així com els conflictes plantejats en primera instància i les seves resolucions. A més, la secció 1 ens permetrà saber la varietat de personatges pertanyents a la minoria musulmana que apareixen. El fet d'escollir una sèrie amb un protagonista musulmà garanteix poder fer l'anàlisi i alhora no respon al problema marcat pels estudis anteriors quan mostraven un domini de personatges secundaris. Però ens demanem si *Ramy* acaba ajudant o no a donar major visibilitat a la diversitat interna del col·lectiu musulmà i com apareix aquest.

La secció 2 de la fitxa d'anàlisi es centra en el paper de la religió en les diverses peces. S'analitzarà com i quins personatges manifesten la religió (gràcies a les fitxes de personatge podrem fer una anàlisi amb més profunditat d'aquestes escenes, tenint en compte els seus perfils, si són creients o no, la relació que estableixen amb el protagonista, etcètera), durant quant de temps i amb quins altres temes i/o problemàtiques es relaciona. Per tant, diverses unitats quantitatives permetran complementar aquesta secció de l'anàlisi. Per exemple, podrem veure quants personatges creients o no creients parlen de religió, i quins tenen més vegades la paraula al voltant de la qüestió, o bé quantes vegades la religió apareix relacionada a un problema o, contràriament, només manifestada en la vida quotidiana sense donar-li més importància.

Finalment, la secció 3 es centra a analitzar aspectes que, segons els estudis previs presentats al marc teòric, són comuns en les sèries de ficció que inclouen personatges musulmans. Considero interessant estudiar com el terrorisme, altres actes delictius i la violència poden estar representats en la sèrie de ficció *Ramy*, per tal de poder

comprovar si es mantenen (o no) els estereotips que indiquen els estudis recollits al marc teòric. En aquesta última secció he inclòs l'anàlisi de la presència del racisme i/o la islamofòbia, perquè aquestes qüestions també poden prendre una vessant violenta, però crec necessari analitzar-ho a part de la resta de contingut violent que pugui presentar la sèrie; treballar-ho de forma independent, ens permetrà veure els perfils dels personatges/col·lectius implicats en aquest marc d'odi.

Les dades recollides sobre cada episodi ens ha permès també fer un anàlisi transversal, que recull els següents aspectes:

- **Evolució de la trama i dels personatges principals a cada temporada**, per tal de veure l'evolució de la història i el missatge que dona la sèrie en la seva totalitat.

4. Resultats

Després de recollir a les fitxes d'anàlisi tota la informació a partir d'un visionat acurat de cada episodi seleccionat com a part de la mostra, passem a descriure els resultats. Els resultats es presenten en cinc apartats:

Primer ens fixarem en com es representa a la sèrie *Ramy* el col·lectiu musulmà i la diversitat dins el mateix col·lectiu. A continuació ens centrarem en la representació de les dones musulmanes, ja que la diversitat dins d'aquest personatges és molt remarcable. Després explicarem com la religió es manifestada al llarg de la sèrie, en quina qualitat apareix i quant de temps se li dedica, i com aquesta és inclosa en la història a partir del diàleg intercultural que permet avançar la trama. El següent apartat es dedicarà a l'anàlisi dels recursos còmics per tractar el diàleg intercultural. Finalment, en els últims dos apartats explicarem, per una banda, el paper que té la presència de la sexualitat al llarg de tota la sèrie i, per l'altra banda, l'aparició i tractament de la violència, el racisme i la islamofòbia, i el consum de drogues.

Hem optat per presentar els resultats fent una anàlisi transversal. No hem respectat els blocs de les fitxes en l'ordre de l'exposició, per afavorir una descripció més completa i enriquidora. Aquesta manera de fer ens ha permès també establir un diàleg clar amb el nostre marc teòric i un treball d'interpretació més profund que una mera descripció.

Quan ens referim als capítols analitzats ho fem indicant el número de la temporada (1 o 2) i el número de l'episodi dins de la temporada. Per exemple (1x2), s'ha d'interpretar com el capítol dos de la primera temporada.

4.1. La diversitat interna del col·lectiu musulmà: gènere, pràctiques i corrents religioses

La representació del col·lectiu musulmà és molt àmplia en la sèrie, ja que no es limita a un únic personatge, com succeeix en altres productes audiovisuals. La sèrie escollida per fer l'estudi de cas garantia el protagonisme d'un personatge musulmà, però volíem comprovar si això implicava una visió massa personalitzada sobre el col·lectiu o no. En els episodis analitzats de la sèrie *Ramy* hi ha un total de 23 personatges musulmans amb diàleg, a més de tots els personatges presents com a figurants a la mesquita o a les pràctiques religioses que s'esdevenen al llarg de la sèrie.

Aquest fet és molt positiu, ja que la presència del col·lectiu a la sèrie no recau en un sol personatge i, per tant, la representació d'aquest és major. En aquests personatges trobem reflectida la diversitat dins el col·lectiu musulmà:

Troblem al Ramy i la seva família (primera aparició: capítol 1x1), religiosament bastant tradicionals, tot i presentar diferències entre ells respecte a algunes idees. Per exemple, la Dena, la germana del Ramy, es qüestiona bastant alguns temes com el del matrimoni previ a qualsevol altra relació amorosa, i se sent molt pressionada per part dels seus pares per a casar-se. A l'episodi 6x1 es tracten amb més profunditat totes les inquietuds de la Dena, però d'això en parlarem més endavant. D'altra banda,

el Ramy en un inici és molt oposat als seus pares, i es pren la religió d'una manera molt personal, on ell decideix què aplica i que no en el seu dia a dia. Des de petit, el Ramy viu a Nova Jersey i els costums nord-americans han format sempre part de la seva vida; per tant, ell no veu problema a sortir de festa amb els amics o a mantenir relacions amb diferents noies. Tot i això, no beu alcohol. A mesura que avança la sèrie, l'exploració espiritual del Ramy li permet fer una evolució fins a canviar completament aquesta postura inicial.

També trobem els amics del Ramy: l'Ahmed i el Mo (primera aparició: capítol 1x1), completament diferents entre ells. L'Ahmed és un musulmà molt disciplinat, que porta a la pràctica tots els aspectes de l'islam, mentre que el Mo és un musulmà practicant més flexible, i no s'estressa com l'Ahmed i el Ramy si se salta una hora de pregària o si menja uns minuts més tard del que toca en temps de Ramadà.

D'altra banda apareixen personatges com la Salma (primera aparició: capítol 1x5), que, com la Dena, és una dona de caràcter fort sense por a dir el que pensa (una diferència entre elles és que la Salma decideix portar vel i la Dena no), o la Nour (primera aparició: capítol 1x1), una noia musulmana amb qui el Ramy té una cita. Esperant que fos una noia tímida i "pura", el Ramy se sorprèn quan la Nour mostra tenir uns gustos sexuals peculiars. Aquestes dones contribueixen a trencar amb l'estereotip existent de la dona dominada per la seva creença religiosa.

Parlant de les dones, és necessari destacar el personatge de Farida, la cosina de l'Ahmed (primera aparició: capítol 1x5). Aquest personatge encarna alguns estereotips sobre les dones musulmanes: és una devota dona musulmana que porta vel, i que desitja amb impaciència trobar l'home adequat per casar-se i tenir fills. És el tractament d'aquest personatge, el que el fa curiós: L'única escena on surt la Farida és a una cita concertada amb el Ramy que ha organitzat l'Ahmed. Però, més que una cita, sembla una entrevista de feina per la manera que té ella de dirigir-se i de fer-li preguntes al Ramy, mentre apunta coses en una llibreta. La situació esdevé totalment còmica i sembla que per tenir una relació amb ella s'hagi de complir una llista de requisits quasi impossible. Que l'únic personatge femení estereotipat estigui

caracteritzat per aquesta actitud destaca l'absurd de la situació, i del mateix personatge.

Episodi 5, Temporada 1: *Do the Ramadan*

Un altre personatge molt curiós és l'oncle Naseem (primera aparició: capítol 1x2), l'oncle del Ramy i la Dena que, durant les dues temporades, es mostra amb aires de superioritat i molt mal educat amb la gent del seu voltant, sobretot amb les dones. A l'episodi 2x9 descobrim que, en realitat se sent desesperadament sol i que, a més, és homosexual. El conflicte intern d'aquest personatge és molt més profund del que sembla durant tota la sèrie. El seu problema no és amb la gent del seu voltant, sinó amb la societat en general: té por d'acceptar-se a si mateix, pel que diran i, en la solitud de la seva vida intenta cuidar una aparença de masculinitat forta. En aquest episodi, per primera i única vegada, veiem a Naseem expressar les seves emocions i, fins i tot, plorar.

Episodi 9, Temporada 2: *Uncle Naseem*

Finalment, destacar la presència de musulmans de diferents ètnies. A *Ramy* podem trobar musulmans procedents d'Egipte, com la família del Ramy i els seus amics; musulmans d'altres zones d'Àfrica, com l'Ali (primera aparició: capítol 2x1) o la Zainab (primera aparició: capítol 2x2) que, a més, segueixen una altra vessant de l'islam anomenada sufisme; i musulmans com el Michael (primera aparició: capítol 1x5), o el Dennis (primera aparició: capítol 2x2), que són nord-americans caucàsics convertits i practicants de la religió islàmica.

4.2. La representació de les dones musulmanes

Després d'haver analitzat la diversitat de representació dins el mateix col·lectiu musulmà, ens centrem més en la representació de les dones musulmanes, ja que la varietat d'aquests personatges dins la sèrie mostra un interessant ventall d'identitats.

Ja hem parlat de la Farida, l'única dona de la sèrie que presenta una sèrie d'estereotips observables en altres produccions audiovisuals. En contrast amb ella, trobem altres dones musulmanes:

Per una banda hem de parlar de la Dena i la Nour, ambdues noies joves i d'edat similar. Totes dues són musulmanes, però cap de les dues porta *hiyab*. La Nour està interessada a conèixer gent nova i, tot i només aparèixer en un episodi (1x1), queda molt clara la seva postura:

Nour: (a Ramy) *Tu no has mantingut mai relacions amb noies a la primera cita? ... M'ho imaginava. [...]* Per a tu soc una musulmana, i l'esposa o la mare dels teus fills, no? I se suposa que jo no puc, oi?

La Nour marxa indignada de la seva cita amb el Ramy, ja que no se sent valorada com a dona per ell que, segons ella, la redueix només a la seva qualitat de musulmana, com si les dones musulmanes fossin diferents, un cas a part o, només això: musulmanes. Això indigna la Nour, que vol ser tractada com qualsevol altra dona no definida per la seva creença religiosa.

A diferència de la Nour, la Dena no ha mantingut mai relacions sexuals. El seu temor a les relacions sexuals queda explicat amb un to irònic a l'episodi 1x6, i és un temor originat per allò que els seus pares li han explicat des de petita:

Farouk: *Dena, vull parlar-te d'una cosa important. Intenta entendre-ho.*

Dena (amb uns vuit anys): *assenteix*

Farouk: *No hi ha major pecat que tenir relacions sexuals abans del matrimoni. Si ho fas, ningú es casarà amb tu. Hauràs de casar-te amb qualsevol, segurament un home blanc, un John Smith o algú així. I ell t'acabarà enganyant, o et farà prendre cocaïna, i t'abandonarà com a una indigent al carrer, buscant menjar i sola amb el teu bebè, i ningú us ajudarà. Viuràs tota la vida amb por preguntant-te si Déu et perdonarà o no.*

La Dena ha viscut molt acomplexada tota la seva vida. Aquesta noia presenta grans aspiracions acadèmiques, i no té pressa per casar-se. És més, el matrimoni li provoca pànic a causa de la pressió que ha rebut sempre per part dels seus pares. Tot i això, cap al final de la segona temporada, els seus pares li donen total suport per a continuar els seus estudis, sense atabalar-la amb més comentaris sobre el matrimoni com succeïa a la primera temporada. L'episodi 1x6 és molt important per comprendre el personatge: mentre que la Dena és vigilada i pressionada pels seus pares, la relació que tenen aquests amb el Ramy contrasta totalment. Al Ramy no li pregunten a on va, amb qui o fins a quina hora serà fora, mentre que la Dena rep nombroses trucades de la seva mare cada vegada que surt amb les amigues. Aquesta situació canvia en el moment que el Ramy li aconsella alliberar-se de la responsabilitat de donar explicacions:

Ramy: *Deixes que t'afecti el que diuen. Deixa'ls dir el que vulguin i després fes el que et sembli.*

Dena: *Tu sí que fas el que et ve de gust.*

Ramy: *I tu també pots.*

De la mateixa manera que la Dena aprèn a prendre les seves pròpies decisions a banda del que els seus pares li exigeixin, també ho fa en la resta d'àmbits de la seva vida. Per exemple, en el mateix episodi 1x6, la Dena té una cita amb el Kyle, un noi de la universitat. Però arribat el moment de mantenir relacions sexuals, la Dena se n'adona que el Kyle només està interessat en ella per la seva ètnia, intentant establir un rol dominant en l'acte sexual. La Dena, enfadada, exigeix ser tractada com qualsevol dona caucàsica:

Dena: *Podem fer com que soc una noia blanca i ja està?*

Kyle: *¿Per què?... Em posa que siguis egípcia. Vull dir... ho trobo... interessant.*

Dena: *Però, ¿no podem fer com si fos, no sé, normal?*

Kyle: *El que és normal és avorrit.*

Com la Nour, la Dena se sent pressionada per com entén la societat que ha de ser una dona musulmana, diferent de la resta de dones i, com també fa la Nour a l'episodi 1x1, la Dena decideix no suportar aquest comportament i marxar de la cita.

També hem de parlar de la Zainab, la filla de l'Ali. Aquesta noia, aproximadament de la mateixa edat que la Dena o la Nour, té una visió diferent de la religió a elles. Per a ella, l'espiritualitat és el centre de la seva vida: el seu pare és Imam, i ella treballa conjuntament amb ell al centre islàmic sufista de Nova Jersey. La Zainab porta *hiyab*, mai ha establert una relació amorosa amb un home, i espera al matrimoni perquè això succeeixi. Tot i compartir alguns trets amb la Farida, la Zainab té un caràcter molt més bondadós i compassiu. A l'episodi 2x7 sabem que el Ramy i la Zainab han començat alguna mena de relació, però ella no vol veure el Ramy en persona fins que aquesta relació sigui quelcom oficial. En aquest episodi, el Ramy sent la necessitat d'explicar-li tots els fets de la seva vida dels que se'n penedeix, però ella li diu que no necessita explicacions ni justificacions, que el que veritablement importa és qui és el Ramy actualment; no el jutja ni el posa a prova, com va succeir amb la Farida.

Per altra banda trobem la Mayssa i la Salma, dones musulmanes més madures que també presenten diferències entre elles. Ambdues són mares, la Salma porta *hiyab*, i

la Mayssa no. Però la Salma presenta un caràcter més autònom i una manera d'entendre la religió que s'acosta més a la del Ramy, trencant la barrera intergeneracional que, per exemple, trobem entre la Dena i la Mayssa. A més de cuidar el seu infant, la Salma s'encarrega de la casa, i també treballa.

A diferència de la Salma, la Mayssa presenta una manera de pensar més tradicional. Des que va arribar a Nova Jersey amb el seu marit, s'ha dedicat a cuidar de la llar i dels fills, mentre el Farouk treballava. A més, com comentàvem prèviament, la relació que té amb la seva filla Dena no és sempre fàcil a causa d'algunes diferències que tenen ambdues en la manera de veure les coses, i en la seva majoria causades per una diferència intergeneracional. En l'episodi 2x5, la Mayssa resa per tal que la Dena sigui becada per estudiar dret, i culpa a la jove de no fer el mateix. La Dena li contesta que és inútil resar la nit d'abans que surti la resolució, ja que tot l'esforç que podia fer ja l'ha fet. A més, la Dena li retreu a la seva mare el fet de resar únicament quan vol alguna cosa. Els enfrontaments entre elles per aquests tipus de qüestions són molt presents durant tota la sèrie.

4.3. L'aparició de la religió i el diàleg intercultural

La religió és present a tots els episodis analitzats de la sèrie. És present com a pràctica religiosa i com a tema de conversa, però també apareix com a conflicte majoritàriament íntim dels personatges principals. Quan es tracta de la religió com a conflicte extern, acostuma a estar relacionat amb xocs culturals que provoquen situacions d'incomprensió i violència, com succeeix a l'episodi 2x3 *Little Omar* o 2x5 *Triana Grande*.

Quan la religió no apareix explícitament, també brilla per la seva absència: en episodis com el 1x6 i el 2x9 (dedicats a la Dena i a l'oncle Naseem respectivament), la religió apareix minoritàriament de forma explícita, però gràcies a tot el que ja se'ns ha explicat o mostrat, l'espectador sap que el comportament i les decisions dels personatges estan condicionades per qüestions culturals i religioses.

La religió té una presència total de 23 minuts i 41 segons com a pràctica en la mostra analitzada. Quan parlem de pràctica, ens referim a l'assistència a la Mesquita, com podem veure en diversos episodis com el 1x1, 1x5, 2x1 o 2x3. També ens referim a la presència d'escenes de pregària, individual o col·lectiva, com són exemples els capítols 1x1, 1x3, 1x5, 2x1, 2x3, 2x5, 2x7 i 2x9, o a la representació de pràctiques com el Ramadà, exclusiu de l'episodi 1x5. Altres pràctiques religioses, com l'ús del *hiyab* o el consum d'aliments *halal*, no han estat comptabilitzades, ja que tot i ser presents, no són representats puntualment, sinó que són representats amb naturalitat en la quotidianitat dels personatges. Per tant, si els haguéssim comptabilitzat, els minuts dedicats a la pràctica religiosa haurien pogut augmentar fins a la totalitat de minuts analitzats.

Aquestes pràctiques es duen a terme pels diferents personatges musulmans de la sèrie. En la seva majoria, tots apareixen resant en alguna ocasió, o bé visitant la Mesquita. Els únics personatges que no apareixen mai a la mesquita són la Dena, l'oncle Naseem i els pares del Ramy, Mayssa i Farouk (tot i que Mayssa sí apareix resant a casa, en l'episodi 2x5). D'altra banda, tot i no veure a Farouk a la Mesquita, sabem que hi va perquè es diu que el marit de la Salma i ell es coneixen a causa de freqüentar aquest espai.

La religió té una presència total de 43 minuts i 32 segons en el diàleg de la mostra analitzada. La seva aparició en el diàleg permet l'intercanvi d'idees i permet, per una banda, l'evolució del personatge del Ramy en la seva recerca espiritual i, d'altra banda, la reflexió respecte a la convivència de diverses cultures que dialoguen. Majoritàriament, aquesta convivència és representada amb normalitat, sense destacar quelcom d'extraordinari, i aquest diàleg mai comporta res negatiu.

Podem trobar un exemple quan el Ramy i una noia jueva es coneixen (capítol 1x3), i comencen a flirtejar:

Ramy: Jo soc de l'altre Orient Mitjà, així que...

*Sarah: M'has enganyat...Per què has vingut amb aquests rínxols jueus a
confondre'm?*

*Ramy: Els rínxols no són jueus, pertanyen a tota la regió
(La Sarahriu)*

*Ramy: Que et sembla si vosaltres us quedeu amb la terra i nosaltres amb els
rínxols?*

Sarah: Però jo també tinc rínxols.

Ramy: Però els dos podem tenir rínxols, no són solament vostres.

Sarah: I si la terra i els rínxols pertanyen als dos pobles?

Ramy: Sí, jo també ho crec. També crec que m'hauries de donar el teu telèfon.

La religió és present com a conflicte en 7 episodis del total de 10 analitzats. Majoritàriament, la crisi espiritual del Ramy li provoca els conflictes del seu dia a dia que es representen a la sèrie. Més concretament, en episodis com el 1x6 i el 2x9 la religió no és present com a conflicte de forma directa, però els conflictes que pateixen els personatges van lligats a la condició cultural que els envolta. Per exemple, al capítol 1x6 la Dena se sent culpable de voler intimar amb un noi perquè, des de petita, els seus pares li han inculcat que això està malament. D'altra banda, a l'episodi 2x9, Naseem se sent acomplexat per la seva orientació sexual. Aquest home de mitjana edat ha estat envoltat tota la vida d'unes idees conservadores que, aparentment, impedeixen que es mostri tal com és i segons el que sent.

Els conflictes acostumen a ser enfrontats amb el diàleg per tal d'arribar a la seva resolució, ja sigui per permetre a un personatge reflexionar i solucionar el seu conflicte intern, o bé per afrontar un conflicte extern, és a dir, amb altres personatges o amb quelcom aliè al personatge afectat.

Fins ara hem explicat que la representació del col·lectiu musulmà és diversa, però la diversitat cultural de la sèrie és encara major: apareixen altres personatges amb arrels, cultures i creences diferents del col·lectiu musulmà. Per exemple, Steve (primera aparició: capítol 1x1) és un noi caucàsic nord-americà i ateu, i és dels millors amics

del Ramy. També trobem la Sarah (primera aparició: capítol 1x3), una noia jueva i de vegades practicant, que durant una època manté una relació amorosa amb el Ramy.

La presència d'aquest tipus de personatges permet el diàleg interreligiós, ja que no només participen de l'acció i en les converses els personatges musulmans: la paraula la tenen tant personatges creients, independentment de la religió, com els no-creients, independentment de la seva cultura o procedència. La Sarah se sorprèn quan el Ramy comença el Ramadà (capítol 1x5 *Do the Ramadan*), però quan ell s'ho explica no només el respecta, sinó que l'admira, ja que ella li explica la seva dificultat pel dejuni durant el "Iom Kippur" (una festivitat jueva).

També està el cas del Steve, qui dona suport al Ramy durant la seva crisi espiritual, tot i ser ateu. Sempre es mostra un Steve comprensiu, però sobretot respectuós amb el Ramy i la resta de musulmans de la sèrie. Però a l'episodi 7x2 (*Atlantic City*) Steve es queixa: "Els religiosos sempre estan igual: musulmans, cristians... dient a la gent com han de viure". Això succeeix quan el Ramy no el deixa veure una *steaiper* perquè a ell no li sembla èticament correcte, i el seu amic Steve s'enfada perquè ell mai (després de quasi dues temporades senceres) li ha dit al Ramy el que ha de fer o deixar de fer.

La qüestió intercultural predomina sota un tractament positiu i enriquidor: quan els diferents personatges dialoguen i es posicionen contràriament, es convida a la reflexió tant als mateixos personatges com als espectadors. Això és clau en el conflicte intern dels personatges, sobretot del Ramy que, després d'una exhaustiva exploració de la seva religiositat i d'intentar comprendre què és ser bona persona, què està bé o què està malament, descobreix que no tot és completament bo o dolent. Això succeeix a l'episodi 2x3:

Ali: La nostra comunitat de vegades no entén què és haram i què no. En si, res és haram. Tot depèn de com escollim relacionar-nos amb quelcom.

Fins i tot quan existeix un conflicte de discriminació racista (episodi 3x2 *Little Omar*) el personatge Ali intenta ensenyar-li al Ramy que sempre s'ha de fer ús del diàleg, i ofereixen xocolata calenta als manifestants racistes. En aquest mateix episodi, el col·lectiu musulmà s'acaba entenent amb el germà del Nico, un dels manifestants que resulta atacat per un membre de la Mesquita, i aquest els hi agraeix la seva implicació i les seves pregàries. El diàleg intercultural acostuma a ajudar a l'avanç de la sèrie.

També el fracàs d'aquest diàleg queda reflectit, quan dues cultures que dialoguen finalment no arriben a res a causa de la incomprensió, o bé per la falta d'interès a comprendre. Això només succeeix en dos episodis:

A l'episodi 1x1, la Clhoe, núvia del Ramy en aquell moment, s'assabenta de la inclinació musulmana del Ramy per casualitat. En aquest moment s'enfada perquè se sent enganyada, ja que estava convençuda que el Ramy no era practicant i consumia alcohol. En comptes de deixar que el noi s'expliqui, l'acusa directament de mentider, sense intentar entendre la postura del Ramy.

En segon lloc, a l'episodi 1x5 el Ramy es retroba amb el Shawn, un amic de fa molts anys. Aquest troba al Ramy resant en grup al carrer, ja que és Ramadà, i després de mostrar-se comprensiu i d'admirar aquesta pràctica, li exigeix que torni a resar, sense importar-li les vegades que ja resa al dia i la fatiga física del Ramy a causa del dejuni, per tal de resar per la seva mare malalta. El Shawn li parla al Ramy com si fos capaç de fer miracles i, a més, com si fos la seva obligació. Per tant, l'admiració i comprensió que semblava mostrar en un inici s'acaba traduint com a ignorància i interès en quelcom. El Ramy, incòmode, acaba resant.

4.4. L'humor i la interculturalitat

Com a sèrie de comèdia, les escenes humorístiques queden perfectament integrades en la trama sense semblar forçades. Això s'assoleix gràcies al tipus d'humor que s'acostuma a utilitzar, integrat en la realitat quotidiana i en situacions versemblants.

La majoria de vegades on l'humor fa acte de presència és a partir d'escenes caracteritzades per la incomoditat de la situació. Per exemple, en l'episodi 1x3 el Ramy parla amb la mare del Steve sobre l'ànima del seu amic una vegada es morí. En aquesta escena el Ramy no es troba gaire lúcid, ja que s'ha pres la marihuana medicinal del Steve, així que el seu amic i la seva mare el deixen divagar. La situació ja és estranya de per sí, i a més, mare i fill són ateus. Podem trobar un altre exemple en l'episodi 1x5, quan el Shawn li exigeix al Ramy com a la seva obligació que resi per la seva mare malalta, com si resar es tractés d'un encanteri màgic que ho pogués solucionar tot. El Ramy, en comptes d'intentar explicar-li res, resa incòmode, ja que se n'adona que amb el Shawn, que no escolta, no arribarà a res a partir del diàleg.

L'humor també apareix com a recurs en les escenes on la modernitat i la tradició queden homogeneïtzades. En el mateix episodi 1x5, el Ramy li pregunta a l'Ahmed si ja ha sortit el sol, ja que es troben practicant el Ramadà. L'Ahmed, que es trobava al carrer observant el cel, li respon que no ho sap, que amb tanta contaminació lumínica no ho pot veure, i que "el Walmart podria ser perfectament el sol". El to irònic de la conversa és el que aporta humor a l'escena, i normalitza aquest hàbit propi del Ramadà.

El to humorístic evoluciona en la segona temporada, on es tracten temes més crus sobre el xoc intercultural, com és el cas del racisme o la islamofòbia. Tot i això, trobem diversos trets còmics presents encara en les escenes on la modernitat i la tradició s'adapten una a l'altra. Un exemple d'això seria l'episodi 2x7, on l'Ahmed i el Mo fan un *tour* virtual amb ulleres de realitat augmentada a la Meca, i s'entretenen meravellats durant hores a l'habitació d'un hotel:

Episodi 7, Temporada 2: *Atlantic City*

4.5. El tractament de la sexualitat

La sexualitat és un tema molt present a la sèrie, però no té la rellevància que té la religió, o altres temes, sobre la trama. Però quan el Ramy o qualsevol altre personatge manté relacions sexuals, els guionistes s'han encarregat de què els espectadors s'assabentin: bé perquè es mostra una escena, o bé perquè es menciona en alguna conversa. El sexe com a tema de conversa és molt present entre el Ramy i els seus amics a nombrosos episodis, però no acostumen a ser converses amb gran rellevància per la trama. A l'episodi 1x6, com ja hem explicat, és un dels conflictes interns de la Dena, i en aquest cas sí que resulta important per l'avenç de la trama.

A l'inici de l'anàlisi no li vam donar massa importància a aquest element, però a partir de la seva persistència al llarg de la sèrie, sobretot de la primera temporada, es va revisar la causa de la seva presència. Finalment, es va concloure que la persistència en visibilitzar la vida sexual dels personatges musulmans (principalment del Ramy, però també de la Nour, la Dena, la seva amiga Fàtima, els pares de la Dena i el Ramy, etcètera.) té com a intenció trencar un estigma present en aquest col·lectiu, i aportar naturalitat a aquest acte.

4.6. La presència de drogues, actes violents i racisme

Respecte a la presència d'actes violents o delictius, com seria el tràfic de drogues, la sèrie *Ramy* torna a contrastar amb la resta de produccions audiovisuals amb personatges migrants. A *Ramy*, es desvincula per complet els personatges musulmans de la venda de drogues o, en la seva gran majoria, del seu consum. En l'episodi 1x3, el Mo, l'Ahmed i el Ramy van a una festa on hi ha gent que consumeix drogues, però cap d'ells en consumeix. A més, l'únic no abstemi del grup és el Mo. També podem observar al Mo beure al capítol 2x7, on s'emborratxa a Atlantic City. Però el consum de substàncies psicotròpiques no és un dels trets característics de cap personatge, tret del Steve, que ha de prendre marihuana medicinal. Tampoc apareix cap venedor de droga durant les dues temporades que dura la sèrie. Per tant, i en aquest ordre, la presència de drogues (tenint en compte l'alcohol) és present únicament en festes, i el rebuig per la majoria dels personatges musulmans és insistent.

D'altra banda, la violència també és present a la sèrie solament en moments molt concrets. En general, la violència ressalta per la seva absència, i és només present a quatre dels episodis analitzats. Aquesta absència destaca a causa de l'aplicació del diàleg per solucionar conflictes en escenes que podrien esdevenir molt més violentes i finalment no ho fan. En un inici creiem que la violència i la presència del racisme a la sèrie es podrien analitzar per separat, però dels quatre episodis analitzats que contenen violència, la meitat tenen motius discriminatoris darrere:

L'episodi 2x3 mostra les conseqüències d'una prèvia baralla física entre el Nico, un manifestant racista, i el Dennis, un membre del centre islàmic. El Nico es troba greument ferit i ingressat a l'hospital. Feia dies que es manifestava en grup davant del centre islàmic per aconseguir fer-los fora de l'edifici, ja que era una antiga església reconvertida. D'altra banda, a l'episodi 2x5 la Dena té una baralla verbal amb el noi que condueix la grua que ella ha demanat, ja que ella s'ofèn profundament a causa dels comentaris racistes del noi:

Noi de la grua: *A què et dediques?*

Dena: *Soc estudiant de postgrau. Però estudiaré dret.*

Noi de la grua: *Que bé. Advocada, seràs la primera de la teva família, oi?*

Dena: *Seré la primera persona de la meva família que és advocat, sí.*

Noi de la grua: *Que bé. I condueixes, que moderna.*

Dena: *Crec que et confons amb Aràbia Saudí. I fins i tot allà ja condueixen.*

Noi de la grua: *Doncs enhorabona.*

Dena: *Tens algun problema?*

Noi de la grua: *Només dic que si t'haguessis quedat al teu país, hauries estat molt ocupada quan et tallessin el clítoris com per estudiar lleis, no? Ho dic per conversar, no et culpo. Saps que és cert. O em vols dir que al teu país no us tallen el clítoris?*

Dena: *A Nova Jersey? No, no ho fan. Però al sud de l'estat no ho sé, diga'm-ho tu.*

Noi de la grua: *Jo t'entenc, soc mexicà. La meitat de la meva gent intenta entrar en aquest país. Però no crec que els hagi de defensar. [...] Ens hem d'adaptar, jo no porto barret de "charro" ni celebren les seves activitats delictives. I tu no has de portar això (referint-se al hiyab), és signe d'opressió.*

Dena: *No saps de què parles.*

La pressió en la seva disputa augmenta fins que la Dena decideix baixar de la grua.

D'altra banda, tenim un altre cas de violència verbal a l'episodi 2x7, quan el propietari del club de *striptease* fa fora al Ramy i els seus amics per estar discutint entre ells dins el local, i un altre cas de violència física en l'episodi 2x9, quan Naseem li dona un cop de puny a un noi que, tot i ser el noi que li agrada, l'intenta fer un petó.

En la globalitat de la sèrie predomina el diàleg intercultural més que els conflictes racistes, mostrant en la gran majoria una integració del col·lectiu musulmà en la societat i una convivència enriquidora per ambdues cultures. Les escenes que presenten comportaments racistes queden reduïdes a les esmentades, i alguna conversa o actitud més semblant a la de l'episodi 2x6 entre la Dena i el noi de la grua, però sense la mateixa intensitat ni duració. A més, la presència d'aquests episodis es concentra en gran part en la segona temporada, mostrant aquesta altres realitats

presentes en la nostra societat que s'allunyen de l'enteniment i del diàleg intercultural representat amb més èmfasi a la primera temporada, i més treballat i assimilat de cara a la segona temporada.

En tots els casos, els personatges que originen els comportaments violents no acostumen a ser els membres del col·lectiu musulmà.

5. Conclusions

A partir de tota la informació recollida en les fitxes d'anàlisi i la posterior interpretació dels resultats, podem concloure que:

Principalment, el treball del diàleg intercultural a partir dels elements còmics facilita el tractament de les problemàtiques relacionades amb el contacte intercultural. Gràcies a la comèdia, situacions que podrien resultar incòmodes o complicades, són tractades amb naturalitat, facilitant així la seva visibilitat com quelcom normal, i no extraordinari, i facilitant també l'empatia per part dels espectadors. Per tant, el tractament de la interculturalitat en la sèrie *Ramy* s'allunya de la sàtira o la burla, convidant a una reflexió crítica sobre una realitat present en la majoria de societats modernes.

També queda il·lustrat com la sèrie realitza una representació diversa del mateix col·lectiu musulmà, facilitant la identificació dels diferents membres del grup, evitant que un sol personatge tingui la responsabilitat de representar tot un col·lectiu i sense assumir que tot un col·lectiu es redueix a un mateix patró de persona, com passa en altres produccions audiovisuals. A més, aquesta representació diversa també trenca amb els tòpics sobre el col·lectiu musulmà, deixant enrere els estereotips que fins ara podíem observar, i encara són presents en altres produccions. És molt rellevant la visibilitat que la sèrie *Ramy* dona a les dones musulmanes sense *hiyab*, però també a les que sí en porten, i com totes elles són dones no revoltades contra la seva religió,

amb capacitat de decisió pròpia, emprenedores, i de caràcter fort. També la inclusió de la orientació sexual diversa dins el col·lectiu és digne a destacar, tot i a només ser present amb un personatge.

Que els personatges musulmans siguin protagonistes i adquireixin més pes en la trama ajuda a conèixer-los més, però també a empatitzar amb ells i amb els seus problemes. De la mateixa manera, creiem que la presència d'escenes i converses sobre sexe són utilitzades de manera repetitiva per tal de trencar l'estigma que el col·lectiu musulmà sembla presentar enfront de la sexualitat. Amb aquest objectiu, les escenes sobre sexe serien emprades per visibilitzar i normalitzar la sexualitat enfront del col·lectiu musulmà. Per tant, la sèrie *Ramy* busca trencar els estigmes i estereotips establerts sobre el col·lectiu musulmà a la societat, però també cerca trencar estigmes dins el mateix col·lectiu.

El tractament de la religió com a quelcom intrínsec en el dia a dia dels personatges permet, per una banda, donar realisme a la sèrie i, per altra, permet als espectadors descobrir i aprendre sobre una cultura que potser els hi resultava aliena o no havien tingut l'oportunitat o l'interès de conèixer amb més profunditat. Per això i pels estereotips dels quals la sèrie s'allunya, és una producció de la qual poden gaudir totes les persones adultes, sense importar la seva ètnia ni cultura, ja que resulta entretinguda, còmica i, fins i tot, podríem dir certament didàctica i clarament constructiva.

La representació del racisme i la islamofòbia es redueix a tres dels episodis analitzats, donant més protagonisme al diàleg intercultural i a la viabilitat de coexistència entre dues cultures diferents. La presència de la islamofòbia en aquests episodis concrets recorda que és una realitat que, malauradament, segueix present en les nostres societats, i els motius perquè aquesta tingui lloc són, en gran part, la ignorància o la por a allò desconegut. Tot i això, el gran pes que presenta el diàleg intercultural i la

convivència entre cultures al llarg de la sèrie contrarresta aquestes escenes i afavoreix una bona imatge del diàleg intercultural.

Com a persona que no forma part del col·lectiu musulmà, després del visionat de la sèrie *Ramy* tinc la sensació d'entendre millor la fe islàmica, coneixent aspectes de la seva pràctica que desconeixia totalment en el moment previ al visionat. Considero que, com jo, molts espectadors poden trobar-se en aquesta situació i aquest tipus de contingut audiovisual pot afavorir a la inclusió cultural en les societats multiculturals. Seria interessant desenvolupar més investigacions amb mostres d'espectadors i espectadores per tal d'acabar de comprovar la influència del seguiment d'aquest tipus de produccions. L'objectiu seria acabar de confirmar aquesta percepció personal, que es pot transformar en la hipòtesi d'una nova investigació.

6. Bibliografia

- Aparicio Gómez, R. (2020, 2 diciembre). *¿Cómo se percibe la islamofobia en España? Resultados de la “Encuesta sobre intolerancia y discriminación hacia personas musulmanas en España”*. Recuperat el 12 de febrer de 2021, de <http://www.observatorioislamofobia.org/wp-content/uploads/2020/12/Resultados-Encuesta-sobre-intolerancia-y-discriminaci%C3%B3n-hacia-las-personas-musulmanas-en-Espa%C3%B1a.pdf>
- Boira, D. (2006). *Aproximación a las experiencias audiovisuales sobre diversidad cultural e inmigración en Europa o Canadá*. Recuperat el 9 de febrer de 2021, de https://www.cac.cat/sites/default/files/2019-04/Q23-24_boira_ES.pdf
- Dhoest, A. (2009, Agost). *Establishing a Multi-Ethnic Imagined Community? Ethnic Minority Audiences Watching Flemish Soaps*. Recuperat el 15 de febrer de 2021, de https://www.researchgate.net/profile/Alexander_Dhoest/publication/249720915_Establishing_a_Multi-Ethnic_Imagined_Community_Ethnic_Minority_Audiences_Watching_Flemish_Soaps/links/55190f510cf29ab36bc5153a/Establishing-a-Multi-Ethnic-Imagined-Community-Ethnic-Minority-Audiences-Watching-Flemish-Soaps.pdf
- Dopazo, L. P. (2021, 2 febrer). “Si haguéssim volgut una actriu negra, ho hauríem dit”. *Diari de Barcelona*. Recuperat de <https://www.diaridebarcelona.cat/w/representaci%C3%B3-racial-a-tv3>
- Guimón, P. (2020, 7 septiembre). *Black Lives Matter: el incierto rumbo de la gran protesta racial*. Publicat per *El País*. Recuperat el 9 de maig de 2021, de <https://elpais.com/internacional/2020-09-06/black-lives-matter-el-incierto-rumbo-de-la-gran-protesta-racial.html>
- Huertas Bailén, A., & Luna, M. (2017). *Religión y consumo mediático de las mujeres musulmanas del norte de África con experiencia migratoria*. *Revista Prisma Social*, 83-103. Recuperat a partir de <https://revistaprismasocial.es/article/view/1572>

- Huertas-Bailén, Amparo; Terrón-Blanco, José-Luis (2020). *Pluralismo religioso en la televisión pública: estudio del caso catalán*. En: Comunicación y diversidad. Selección de comunicaciones del VII Congreso Internacional de la Asociación Española de Investigación de la Comunicación (AE-IC). Valencia, España, 28-30 de octubre, pp. 271-280.
- Igartua et al. (2012). *Presencia y análisis de la imagen del inmigrante en la ficción televisiva de prime time. Un estudio de análisis de contenido*. Recuperat el 13 de febrer de 2021, de http://www.nadiesinfuturo.org/IMG/pdf/IGARTUA_JJ.pdf
- Igartua et al. (2014). La representación de los personajes inmigrantes en los programas de ficción. *Revista de Comunicación Vivat Academia*, 127, 43-71. Recuperat de https://www.researchgate.net/publication/263135304_La_representacion_de_los_personajes_inmigrantes_en_los_programas_de_ficcion
- Kymlicka, W. (1996) *Ciudadanía cultural*. (1.ª ed.). Barcelona, España: Paidós.
- Lacalle. (2008). *El discurso televisivo sobre la inmigración. Ficción y construcción de identidad*. Barcelona: Ediciones Omega.
- Mullor M. (2020, 23 agosto) «Ramy», la galardonada serie que pasa desapercibida en España (y no debería). Recuperat el 12 de març de 2021, de <https://www.fotogramas.es/series-tv-noticias/a33635679/ramy-serie-starzplay-critica/>
- Palenzuela, J. (2017). ¿Qué islam para qué Europa? Hacia una antropología del islam posmigratorio en Europa. *Revista CIDOB D'Afers Internacionals*, (115), 13-37. Recuperat el 17 de març, 2021 de <http://www.jstor.org/stable/44281895>
- Real Acadèmia Espanyola (RAE). (s. f.). Definición de Árabe. Recuperado 9 de febrero de 2021, de <https://dle.rae.es/%C3%A1rabe?m=form>
- Redacció El País. (2018, 21 mayo). *Ni pluri, ni multi: lo que se lleva es la interculturalidad*. Recuperat el 9 de febrer de 2021, de https://elpais.com/elpais/2018/05/18/migrados/1526657171_889852.html
- Redacció La Vanguardia. (2009, 13 septiembre). *¿Qué es el islam ?* Recuperat el 9 de febrer de 2021, de

<https://www.lavanguardia.com/internacional/20060505/51256368078/que-es-el-islam.html>

- Redacció National Geographic. (2016, 9 marzo). *¿Qué es la religión?* Recuperat el 9 de febrer de 2021, de <https://www.nationalgeographic.es/historia/que-es-la-religion>
- Rodrigo-Alsina et al (2016): *Sexualidad, género, religión e interculturalidad en los relatos informativos civilizatorios y culturales de las televisiones españolas*. *Revista Latina de Comunicación Social*, 71, pp. 1.090 a 1.107. Recuperat el 10 de febrer de 2021, de: <http://www.revistalatinacs.org/071/paper/1136/56es.html>
- Tamayo, J. J. (2009). *Islam: Cultura, Religion Y Política*. Madrid, España: TROTTA.
- The Hollywood Reporter. (2019, 24 diciembre). *Ramy Youssef Inks Overall Deal with A24 (Exclusive)*. Recuperat el 12 de març de 2021, de <https://www.hollywoodreporter.com/tv/tv-news/ramy-youssef-inks-deal-a24-1264913/>
- UNESCO (2005, 26 d'octubre). Convención sobre la Protección y la Promoción de la Diversidad de las Expresiones Culturales. Recuperat el 9 de febrer de 2021, de <http://www.unesco.org/new/es/culture/themes/cultural-diversity/cultural-expressions/the-convention/convention-text>
- Universitat de Múrcia. (2019, 21 noviembre). *Peripheral Identities in television drama* [Conferència inaugural a càrrec de Alexander Dhoest]. Recuperat de <https://tv.um.es/video?id=141092>
- Zazo Jiménez, E. (2018). Dos conceptos de la modernidad: Religión y secularización. *Bajo Palabra*, (19). <https://doi.org/10.15366/bp2018.19.007>

ANNEX 1 : FITXES D'ANÀLISI DE LA SÈRIE RAMY

1	Nº del capítol x temporada	1x1	
	Títol del capítol	<i>Between the toes</i> (entre los dedos de los pies)	
	Duració	26 minuts	
	Resum	Coneixem a Ramy, un jove egipci i estatunidenc pressionat pels seus pares per a contraure matrimoni. Ramy se sent desorientat, ja que tot i ser musulmà no desitja casar-se abans de poder conèixer amb profunditat la seva parella. Tot i això, Ramy fa l'esforç de tenir cites i conèixer noies musulmanes, sense gaire èxit.	
	Personatges que apareixen: *Veure Annex Personatges	<ul style="list-style-type: none"> - Ramy - Hajji, de la Mezquita - La seva mare Maysa - La seva germana Dena - El seu pare Farouk - La seva nòvia Clhoe - El seu amic Steve - El seu amic Ahmed - El seu amic Mo - Nour, la noia amb qui té una cita - Masoud, el carabina de Nour - Joey i Johnny, coneguts de Ramy 	
	Relacions entre els personatges: <ul style="list-style-type: none"> - Qui interactua? - Quina relació estableixen? - Quines idees/cultures dialoguen? 	<p>Els amics musulmans i els familiars de Ramy el pressionen perquè busqui una dona musulmana amb qui casar-se, al·legant que està molt perdut en la seva vida, quan ell no s'ho havia qüestionat. Aquests personatges estableixen un paper de pressió pel Ramy, que comença a prendre decisions radicals per lidiar amb aquestes crítiques. La idea tradicional de com ha d'actuar un vertader musulmà dialoga amb les idees més "modernes" i occidentals on el matrimoni no és tan important com conèixer vertaderament l'altra persona.</p> <p>Hajji li comenta a Ramy que no és un bon musulmà perquè no es renta bé els peus, i acaba rentant-li ell mateix. Ramy li explica el que ell opina: crec que Déu ja sap el que hi ha al meu cor". Entre ells dos dialoguen dues maneres d'entendre la religió: Hajji defensa una pràctica estricta i totalment devota, mentre que Ramy, sense ser tan exigent o extremista amb algunes idees, defensa una fe i una pràctica igual de legítima i vàlida.</p> <p>Steve és l'únic amic que no jutja a Ramy i treu importància a les qüestions que li preocupen, aconseguint que es focalitzi més en la feina i en fer el que li vingui de gust. Aquesta relació és molt positiva pel Ramy, ja que el protagonista se sent recolzat pel seu amic nord-americà,</p>	

	<p>amb unes idees molt diferents de les tradicionals en la seva família, però amb les quals el Ramy d'alguna manera també empatitza.</p> <p>Clhoe i Ramy tallen la seva relació després d'una discussió respecte a les seves creences religioses i valors culturals. Ella intenta mostrar-se comprensiva, però en realitat no li dona a Ramy l'oportunitat d'explicar-se. En aquesta relació no arriben a dialogar les cultures a causa de la incomprensió d'ella, però podem apreciar una noia amb orígens jueus, sense cap tipus d'interès per comprendre'ls ni per comprendre altres minories culturals, mentre que Ramy li ho amaga, probablement per haver intuït la seva reacció.</p> <p>Nour és una noia musulmana que, com Ramy, tracta de conèixer gent nova. Tots dos s'entenen molt bé, però a ell el sorprèn que Nour tingués la intenció de mantenir relacions sexuals amb ell a la primera cita. En aquest moment s'exposa l'estereotip que té el mateix Ramy de les dones musulmanes, i Nour es queixa de ser vista com una figura de responsabilitat materna i res més, reivindicant que ella com a dona també té dret a prendre les mateixes decisions que Ramy pren amb altres dones, no musulmanes.</p>
<p>Conflictes plantejats al llarg de la peça:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Tema de conflicte - Resolució de cada conflicte 	<p>La religió és el tema de conflicte principal plantejat en aquest episodi, obrint diversos fronts sense resoldre'n cap, i provocant en Ramy diversos dubtes existencials. El conflicte es planteja arran que Ramy té uns orígens i unes creences que disten tradicionalment d'alguns aspectes de la seva vida, principalment de la seva manera de veure les relacions amoroses.</p> <p>Ramy té una visió de les relacions que concorda amb els costums de la societat occidental i moderna en la qual resideix: dues persones s'interessen, i es coneixen en tots els aspectes que decideixen abans d'establir si es troben en una relació formal o no. Contràriament, segons les tradicions de la seva cultura, abans de poder traspasar algunes línies, ha de contraure matrimoni.</p> <p>A partir dels diversos comentaris dels seus amics i familiars, Ramy es planteja la seva fe a causa de la seva manera d'entendre les relacions amoroses, intentant canviar aquest aspecte de la seva vida.</p>

2	<p>Presència de la religió (unitat temporal)</p> <ul style="list-style-type: none"> - Com (conversa, pràctica, problema...) - Personatges implicats - Temes relacionats (problemes?) - Temps 	<p>La religió és present de tres maneres:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Espais religiosos <ul style="list-style-type: none"> - Del minut 1:00 al minut 3:00 es troben a la mesquita i el Ramy és criticat pel Hajji per no rentar-se els peus correctament, segons ell, per resar. Després resen. 2. Actes religiosos <ul style="list-style-type: none"> - Del minut 9:12 al 9:18 Ramy és a casa seva i estén la catifa per resar, mentre reflexiona abans de començar. 3. Tema de conversa <ul style="list-style-type: none"> - Del minut 4:47 al minut 6:20 Ramy parla amb Ahmed i Mo, que li parlen de la importància de trobar una dona musulmana perquè, segons ells són dones decents que també entendran les seves creences. - Del minut 7:12 al 8:37 Clhoe i Ramy parlen sobre el fet que Ramy sigui musulmà, i ella no s'ho pren gaire bé perquè se sent enganyada. - Del minut 20:55 al 24:24 la religió és tema de conversa: en primer lloc, Ramy parla amb Nour que, indignada, es queixa per ser vista només com a “musulmana” i no com una dona amb necessitats i amb criteri per prendre les seves decisions. Just després, quan la noia marxa, Ramy expressa les seves inquietuds sobre la vida i la seva espiritualitat. <p>Podem trobar un total de 9 minuts i 33 segons dedicats a la religió, que equivalen al 34,35% del total del capítol.</p>
3	<p>Presència de terrorisme</p> <ul style="list-style-type: none"> - Com (conversa, pràctica, problema...) - Personatges implicats - Temps 	No
	<p>Presència d'actes il·legals</p> <ul style="list-style-type: none"> - Com (conversa, pràctica, problema...) - Personatges implicats 	No

ANNEX 1 : FITXES D'ANÀLISI DE LA SÈRIE RAMY

	<ul style="list-style-type: none"> - Temps 	
	Presència d'actes violents <ul style="list-style-type: none"> - Com (conversa, pràctica, problema...) - Personatges implicats - Temps 	No
	Presència de racisme i/o islamofòbia (unitat temporal) <ul style="list-style-type: none"> - Com (conversa, pràctica, problema...) - Personatges implicats - Temps 	<p>Sí:</p> <ul style="list-style-type: none"> - En una conversa que tenen Mo i Ahmed amb Ramy (minut 4:47) on li diuen que les noies blanques estan boges i són unes indecents, que van “despullades a tot arreu”. Aquesta conversa té diverses frases sense sentit, fet que marca la ironia, ja que s'exposa que els personatges tenen una idea equivocada de les noies occidentals, fet que, en la societat, podem trobar a la inversa (de la societat occidental cap als musulmans) - En una conversa que mantenen Steve i Ram (minut 9:30) on Ramy és acusat de racista per Steve pel fet de dir que prefereix les dones sense vel. Just després l'amic diu que a ell sí li agraden les dones tapades. Aquesta conversa també té diversos elements irònics, al mateix temps que fa una subversió de valors, on el mateix Ramy és acusat de racista cap a les noies musulmanes, quan clarament no és així. <p>En total, aquests dos moments no arriben a sumar els dos minuts.</p>

ANNEX 1 : FITXES D'ANÀLISI DE LA SÈRIE RAMY

	Nº del capítol x temporada	1x3
	Títol del capítol	<i>A black spot on the heart</i> (Una mancha oscura en el corazón)
	Duració	27 minuts
	Resum	Ramy s'ha quedat sense feina i comença a treballar amb el seu Oncle Naseem. A través d'un client coneix la Sarah, una noia amb la qual s'entén molt bé, però el fet que ella consumeixi drogues provoca que el Ramy és planteji la seva forma d'entendre què és ser bona persona.
1	Personatges que apareixen: <ul style="list-style-type: none"> - Qui és? - D'on és? - A què es dedica? - És creient? - Altres trets característics? 	<ul style="list-style-type: none"> - Ramy - El seu oncle Naseem - El seu amic Ahmed - El seu Amic Mo - La Sarah - El seu amic Steve - Michael
	Relacions entre els personatges: <ul style="list-style-type: none"> - Qui interactua? - Quina relació estableixen? - Quines idees/cultures dialoguen? 	<p>Ramy i el seu oncle Naseem treballen junts a la joieria. Estableixen una relació bastant professional, però molt informal donat el fet que són família. El Ramy és constantment debatent amb el seu oncle per la seva rígida i antiquada manera de veure i jutjar les persones. Per exemple, Naseem té molts prejudicis sobre els jueus, i el Ramy li contesta constantment.</p> <p>L'ahmed, el Mo i el Steve actuen com a consellers del Ramy que, encara que no sempre segueixi els seus consells, li donen suport i es preocupen per ell. L'ahmed i el Mo l'acompanyen a una festa que organitza la Sarah, tot i que l'Ahmed no hi volia anar. Tots tres tenen maneres diferents de veure la vida: l'Ahmed és més conservador, el Mo més liberal però tot i això és respectuós amb la religió, i el Steve presenta una mirada atea, de vegades respectuosa i d'altres no tant cap a la religió. Però els tres estan d'acord en el fet que el Ramy és massa dur amb sí mateix i amb la gent que té a prop.</p> <p>La Sarah i el Ramy es comencen a conèixer i s'entenen bastant. Ella és jueva, tot i que no gaire practicant, i entén i respecta les creences del Ramy, encara que no les comparteixi. S'estableix una relació bastant liberal on la Sara no jutja, però tampoc vol ser jutjada pel Ramy, que sí ho fa.</p>

		<p>El Ramy i Michael no es coneixien abans, però en la seva primera trobada mantenen una conversa profunda sobre què és ser un bon musulmà. Tots dos són musulmans practicants, i el Ramy se n'adona que la seva visió del bon musulmà consistia a equilibrar els actes dolents amb els bons, en comptes de reflexionar sobre els dolents.</p>
	<p>Conflictes plantejats al llarg de la peça:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Tema de conflicte - Resolució de cada conflicte 	<p>L'amor és el primer conflicte intern de capítol: tot i les seves creences, al Ramy li agrada molt la Sarah i no li importaria tenir una relació més íntima amb ella. Però les creences religioses del Ramy el porten a qüestionar-se que tan compatible és amb la Sarah.</p> <p>D'altra banda, les drogues són el segon conflicte: a partir d'una festa en la qual el Ramy veu la noia que li agrada consumint drogues, es planteja l'ètica d'aquest acte: per a ell, com a musulmà, et fa pitjor persona prendre drogues. Però els seus amics l'ajuden a reflexionar: per què prendre drogues et fa pitjor persona i tenir relacions sexuals fora del matrimoni no? Segons la lògica que el Ramy planteja, serien actes comparables.</p> <p>Tots dos conflictes conviden a una reflexió sobre la manera de veure la vida, i la religió o ètica que les persones segueixen.</p>
2	<p>Presència de la religió (unitat temporal)</p> <ul style="list-style-type: none"> - Com (conversa, pràctica, problema...) - Personatges implicats - Temes relacionats (problemes?) - Temps 	<p>La religió és present en tres moments clau de l'episodi:</p> <p>Del minut 13 al minut 16:20, la religió apareix com a tema de conversa entre els amics. Mo, Ahmed, Steve i Ramy estan parlant sobre la decepció que ha tingut el Ramy amb la Sarah, i els seus amics li comenten que els seus arguments són una mica hipòcrites ja que, tot i no prendre substàncies estupefaents, manté relacions sexuals amb diverses persones, i segons els seus arguments això també seria recriminable. La ironia de la conversa és el que aporta el punt humorístic a l'escena. Això desquadra el Ramy, que decideix robar-li la medicació al seu amic Steve, i sentint-se encara pitjor amb sí mateix una vegada els efectes de la medicació desapareixen.</p> <p>Del minut 19:47 al 23:35 Ramy acudeix al centre cultural islàmic, on és la mesquita. Allà coneix al Michael, amb qui conversa sobre el que li ha passat:</p>

		<p>Ramy: "Mai havia pres drogues, forma part del que jo soc, i ara em sento menys jo mateix. Només em sento com algú que es droga, saps?"</p> <p>Michael : "Sento dir-t'ho, però sona que la idea que tens de tu mateix és egocèntrica".</p> <p>Ramy: "Què?".</p> <p>Michael: "Dius, jo faig aquestes coses, i no faig aquelles altres, per això soc aquest tipus de persona, d'acord? És un truc diabòlic germà. No es tracta de fer bones accions per compensar dolentes, perquè si així fos ningú tindria res a fer. Es tracta del teu cor. El profeta va dir una cosa genial en un <i>hadith</i>: quan un creient comet un pecat es crea un punt negre al seu cor. No passis la nit pensant en com t'has equivocat. Pensa en com netejar els punts negres".</p> <p>Ramy: "haig de netejar".</p> <p>Amb aquesta conversa el Ramy se n'adona que fa temps que jutja els actes de la resta, en comptes de centrar-se en sí mateix.</p> <p>Finalment, del minut 23:35 al 25:08 el Ramy neteja a consciència la mesquita i, tot seguit, es renta a si mateix per resar. És la manera de centrar-se en sí mateix, ja que es queda una estona reflexionant, abans de resar.</p> <p>Podem trobar un total de 8 minuts i 41 segons dedicats a la religió, que equivalen al 31,15% del total del capítol.</p>
3	Presència de terrorisme <ul style="list-style-type: none"> - Com (conversa, pràctica, problema...) - Personatges implicats - Temps 	No
	Presència d'actes il·legals <ul style="list-style-type: none"> - Com (conversa, pràctica, problema...) - Personatges implicats - Temps 	<p>Sí:</p> <p>A la festa que organitza la Sarah es veu com diverses persones consumeixen substàncies estupefaents, legalitzades i no legalitzades, i és aquesta situació la que posa el Ramy en una situació incòmoda, amb el pensament que ell no pertany a aquell lloc (Del minut 9:30 a l'11:38).</p>

ANNEX 1 : FITXES D'ANÀLISI DE LA SÈRIE *RAMY*

	Presència d'actes violents <ul style="list-style-type: none"> - Com (conversa, pràctica, problema...) - Personatges implicats - Temps 	No
	Presència de racisme i/o islamofòbia (unitat temporal) <ul style="list-style-type: none"> - Com (conversa, pràctica, problema...) - Personatges implicats - Temps 	No

1	Nº del capítol x temporada	1x5
	Títol del capítol	<i>Do the Ramadan</i> (Cumple el Ramadán)
	Duració	27 minuts
	Resum	<p>És temps de ramadà, i Ramy intenta amb tots els seus esforços seguir-lo el més estrictament possible, fins a portar-lo a un extrem obsessiu: reprèn robes tradicionals que, d'una banda, ningú utilitza i, d'altra banda, li van petites perquè són de la seva infància; s'esforça per llegir en àrab quan no en sap, etc. Ell esperava retrobar alguna connexió amb si mateix i amb la seva cultura, però ni tan sols aconsegueix sopar amb la seva família sense que tothom estigui pendent de la televisió. Finalment, el Ramy perd el rumb i quan coneix a la Salma, una dona amb la qual connecta a diversos nivells, amb la qual acaba establint relacions íntimes.</p>
	Personatges que apareixen: <ul style="list-style-type: none"> - Qui és? - D'on és? - A què es dedica? - És creient? - Altres trets característics? 	<ul style="list-style-type: none"> - Ramy - Sarah - El seu amic Ahmed - El seu amic Mo - Shawn Miller, un antic conegut - Farida, cosina d'Ahmed - Salma, una dona de la mesquita
	Relacions entre els personatges: <ul style="list-style-type: none"> - Qui interactua? - Quina relació estableixen? - Quines idees/cultures dialoguen? 	<p>El Ramy i la Sarah apareixen junts a l'inici del capítol, just abans que el Ramy marxi perquè comença el ramadà i vol concentrar les seves energies en aquesta pràctica. La Sarah ho entén perfectament i l'admira per la seva força de voluntat, ja que ella, com a jueva, no és capaç de complir amb algunes pràctiques que es proposa, com el dejuni. Acaben acordant que es veuran d'aquí a un mes.</p> <p>El Ramy i el seu amic Ahmed porten el ramadà amb molta disciplina i tots dos es donen suport mutu per a continuar.</p> <p>Contràriament, el Mo és més relaxat i, tot i complir el ramadà, no s'estressa si es descuida per minuts de les hores en què està permès menjar, o si se salta alguna hora de pregària. Això posa molt nerviós i desestabilitza el Ramy.</p> <p>Shawn Miller apareix en un moment on el Ramy es troba resant en grup. Feia temps que no es veien i al Ramy li resulta violent que l'observi mentre resa. En Shawn no és creient, però</p>

		sembla que respecta i admira el que fa el Ramy, fins que li parla com si es tractés de bruixeria, exigint-li que resi per la seva mare, com si el Ramy tingués un poder superior. Això mostra la real incomprensió i ignorància d'aquest personatge, que crea una situació còmicament incòmoda.
	Conflictes plantejats al llarg de la peça: <ul style="list-style-type: none"> - Tema de conflicte - Resolució de cada conflicte 	<p>La religió és el conflicte principal en aquest episodi, ja que tots els problemes que té el Ramy neixen de les seves expectatives cap a la celebració del Ramadà, que no semblen complir-se, i més que una revelació espiritual experimenta una gran pressió (que ell mateix s'imposa) per complir-ho estrictament.</p> <p>No hi ha una resolució clara, ja que tot el que va succeint al llarg dels episodis va sumant-se a les reflexions del personatge, que cada vegada es qüestiona més aspectes sobre qui és ell com a persona, o qui vol ser.</p>
2	Presència de la religió (unitat temporal) <ul style="list-style-type: none"> - Com (conversa, pràctica, problema...) - Personatges implicats - Temes relacionats (problemes?) - Temps 	<p>Del minut 2:05 al 3:10 Ramy veu a la gent del negoci del seu oncle menjar, inclòs l'oncle Naseem. Això li provoca molta gana, però es manté ferm a la seva pràctica.</p> <p>Del minut 3:11 al 4:19 Ramy està dinant amb la seva família, i es posa una túnica tradicional. Ell esperava sopar en família, resar junts... però tota la resta prefereixen veure la televisió, com qualsevol dia normal.</p> <p>Del minut 4:19 al 4:38 Ramy s'esforça per llegir l'Alcorà en àrab amb la versió anglesa al costat, però li costa massa i ho deixa estar.</p> <p>Del minut 5:40 al 6:46 els amics Mo, Ahmed i Ramy conversen sobre com lidien amb les restriccions del ramadà, concretament del sexe. Aquesta conversa, a moments més seria que en altres, provoca certa incomoditat entre els amics que aporta el to humorístic a la conversa.</p> <p>Del minut 6:46 al 7:54 és una hora de pregària, i un grup de musulmans, inclòs el Ramy, resen al carrer tots junts. Mentrestant, el Shawn els observa.</p>

	<p>Del minut 7:54 al 9:49, una vegada acabada la pregària, el Shawn conversa amb el Ramy sobre el Ramadà, que li resumeix en què consisteix aquesta pràctica. El Shawn, que en un principi mostra comprensió i admiració, destapa la seva incomprensió i ignorància quan li exigeix al Ramy que resi per la seva mare malalta allà mateix i posa en les seves mans la seva vida. El surrealisme de l'escena té alguns punts còmics per la incomoditat que li genera al Ramy.</p> <p>Del minut 11:30 al 18:52 el Ramy és a la mesquita. Es presenta amb la túnica tradicional que li va petita, mentre que tothom va amb roba de carrer. Els seus amics Mo i Ahmed semblen una mica nerviosos, i resulta que volen presentar al Ramy la Farida, la cosina de l'Ahmed. El Ramy s'enfada: tot i sentir aquesta necessitat de tornar a les seves arrels, no està d'acord amb haver de concertar matrimoni amb algú per a tenir una vida amorosa. Ell explica que prefereix conèixer abans la persona.</p> <p>Tot i això, en Ramy coneix a la Farida. Aquesta escena és totalment còmica, ja que ell està molt incòmode i ella, més que en una cita, sembla estar realitzant una entrevista de feina per saber si el Ramy compleix les seves expectatives de marit. El Ramy li contesta: "No soc un gran planificador, soc més de viure el moment, saps? Descobrir-ho dia a dia, com el profeta, i crec que aquest Ramadà és important per a mí per definir el que vull".</p> <p>En el minut 19:35, l'endemà, el Ramy torna a la mesquita perquè no ha pogut menjar res. Aquí el Ramy es mostra enfadat, i admet que no està portant gaire bé el Ramadà. En el minut 23:53, el Ramy coneix a la Salma a la mesquita, una dona que necessita urgentment tornar a casa perquè ha oblidat la medicació del seu fill Ali. El Ramy decideix ajudar-la, agafant el seu fill en braços i acompanyant-la a casa. Una vegada a casa i solucionada la urgència de la medicació, la Salma per inèrcia es treu el vel i es queda sense davant el Ramy, però ell no la jutja per això i comencen a parlar sobre la vida, la religió i sobre el marit, del qual la Salma es queixa. Tots dos acaben mantenint relacions sexuals. Just després, el Ramy no se sent gaire bé, i l'Ali, el fill de la salma li pregunta al Ramy: "Ets dolent?". El Ramy no respon, perquè no té la resposta.</p> <p>Podem trobar un total de 15 minuts i 33 segons dedicats a la religió, que equivalen al 56,77% del total del capítol.</p>
--	--

ANNEX 1 : FITXES D'ANÀLISI DE LA SÈRIE *RAMY*

3	Presència de terrorisme <ul style="list-style-type: none"> - Com (conversa, pràctica, problema...) - Personatges implicats - Temps 	No
	Presència d'actes il·legals <ul style="list-style-type: none"> - Com (conversa, pràctica, problema...) - Personatges implicats - Temps 	No
	Presència d'actes violents <ul style="list-style-type: none"> - Com (conversa, pràctica, problema...) - Personatges implicats - Temps 	No
	Presència de racisme i/o islamofòbia (unitat temporal) <ul style="list-style-type: none"> - Com (conversa, pràctica, problema...) - Personatges implicats - Temps 	No

ANNEX 1 : FITXES D'ANÀLISI DE LA SÈRIE RAMY

1	Nº del capítol x temporada	1x6 ¹
	Títol del capítol	<i>Refugees</i> (Refugiados)
	Duració	29 minuts
	Resum	Aquest episodi se centra en la Dena, la germana del Ramy, per aprofundir en el personatge. Des de petita, la Dena ha estat tractada d'una forma molt diferent del seu germà, sobreprotegida pels seus pares fins atabalar-la. Els valors que li han inculcat sempre sobre què "ha de ser una bona dona" es veuen qüestionats pel que ella veu al seu voltant en la societat, pels seus desitjos, i per la forma en què se sent culpable o recriminada per moltes coses que fa, i són normals. És per això que aquest personatge mostra ràbia davant d'alguns comportaments, reivindica l'alliberació de la dona i no té por a dir el que pensa en veu alta.
	Personatges que apareixen: <ul style="list-style-type: none"> - Qui és? - D'on és? - A què es dedica? - És creient? - Altres trets característics? 	<ul style="list-style-type: none"> - Dena - El seu pare Farouk - El seu germà Ramy - La seva mare Mayssa - L'oncle Naseem - La seva amiga Fatima - Kyle, El noi de la cafeteria
	Relacions entre els personatges: <ul style="list-style-type: none"> - Qui interactua? - Quina relació estableixen? - Quines idees/cultures dialoguen? 	<p>Els pares de la Dena, Farouk i Mayssa, exerceixen un paper opressor sobre la Dena: des de petita l'han sobreprotegit, i li han explicat històries falses per fer-li por respecte a les relacions amb els nois. Durant tot l'episodi, però també a tota la sèrie, podem veure com els seus pares són molt permissius amb el Ramy, que ni saben on va i amb qui, mentre la Dena es veu obligada a informar de tots els seus moviments, fins a sentir-se estressada. La Dena és conscient que la manera de pensar dels seus pares i la seva és diferent, però no sap com afrontar aquest conflicte intergeneracional, fins que el Ramy li dona suport i li aconsella, per a que no se senti malament de no donar tots els detalls de la seva vida als seus pares.</p> <p>L'oncle Naseem i la Dena no s'avenen gaire bé, ja que Naseem té una manera de pensar masclista: creu que les dones necessiten la protecció dels homes (ell diu en el capítol 2: "No</p>

¹ S'han analitzat dos episodis seguits donat el fet que l'episodi 6 està basat en el personatge de la Dena, la germana de Ramy, i el 7 en el de Mayssa. Per ordre altern s'hauria d'analitzar l'episodi 7, però els temes tractats a l'episodi 6 m'han semblat molt més rellevants per aquest estudi,; només es tracten directament en aquest episodi, permetent comprendre millor el paper de la Dena en la resta de la sèrie. Després d'aquest intercanvi d'episodis s'ha seguit l'ordre inicial d'anàlisi, saltant l'episodi 7 i 8, i procedint a l'episodi del 9, el qual tocava analitzar segons el plantejament inicial.

	<p>protegim les dones per no confiar en elles, les protegim perquè no confiem en els homes". Això no ho diu amb mala fe, sinó amb tota la seva bona voluntat. Tot i això, la seva manera de pensar queda retratada). A més, la brusquedat d'aquest personatge, que sempre parla abans de pensar, provoca que la Dena sempre s'enfadi amb els seus comentaris i li contesti, deixant sempre a l'oncle Naseem sense paraules. També podem trobar en aquesta relació un conflicte intergeneracional.</p> <p>Les amigues de la Dena són el seu suport: totes estan o han estat en algun moment de la seva vida en un moment similar. Concretament, sabem que la Fàtima, una noia musulmana que porta vel, ha tingut relacions sexuals fa poc, i a la Dena li sorprèn:</p> <p>Fàtima: "¿A què estic esperant? Els nois musulmans tenen relacions sexuals, i no els hi importa ¿Per què tinc tanta por?". Les dues noies es donaven suport en aquest aspecte, però ara la Dena és feliç per la Fàtima, i la Fàtima li recomana que no es pressioni: si ha de sorgir alguna cosa sorgirà, però que no senti pressió per cap de les dues bandes (ni per part de la parella ni de la família).</p> <p>Kyle, el noi de la cafeteria, i la Dena s'agraden des d'un primer moment. Ella té ganes de conèixer-lo més, però com mai a tingut una relació amb cap noi no sap com apropar-se a ell. Finalment s'atreveix a quedar amb ell i s'enduu una gran decepció: el Kyle que tant explica haver viatjat i semblava molt obert de ment en un primer moment, resulta tenir molts prejudicis cap als musulmans, i només li interessava la Dena per ser egípcia. Ella no vol ser tractada diferent pels nois blancs, i espera ser tractada igual que qualsevol altra noia occidental. Aquest noi encarna, com el Shawn a l'episodi 5, el desconeixement, o la ignorància, d'alguns membres de la societat occidental enfront el col·lectiu musulmà.</p>
<p>Conflictes plantejats al llarg de la peça:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Tema de conflicte - Resolució de cada conflicte 	<p>El principal conflicte és intergeneracional: La Dena no mereix ser tractada diferent del seu germà, ni per ser la filla petita ni per ser dona. Ella és major d'edat i té el dret a prendre les seves decisions, però sap que els seus pares no són sobreprotectors amb mala fe i no sap gaire bé com trencar els rols que han establert amb ella. Gràcies a una conversa amb el Ramy, aquest conflicte es resol, ja que ella pren la decisió de deixar de complir les expectatives de "bona filla" dels seus pares i desvincular-se una mica d'ells, deixant d'explicar-los tots els seus moviments i prenent més llibertat en la seva vida.</p>

		<p>Respecte al seu oncle Naseem, el conflicte segueix present, però ella continua responent i expressant les seves idees sense cap mena de contenció, provocant una reflexió en els personatges, però també en els espectadors. Naseem acostuma a destacar algun aspecte de la Dena, com per exemple, què porta posat:</p> <p>Oncle Naseem: "T'has allisat el cabell".</p> <p>Dena: "¿Què et passa? Cada vegada que em mires és per dir-me com estic o què porto posat. ¿T'atrec? Perquè si no fossis el meu oncle, sembla que estiguis flirtejant, i és molt desagradable. "</p> <p>D'altra banda, hi ha un conflicte multicultural, ja que el noi que li agrada, el Kyle, només està interessat en la Dena per ser egípcia i no blanca, esperant d'ella un comportament i un rol diferent en la relació amorosa. Això provoca decepció en la noia, que decideix desvincular-se d'aquest noi.</p> <p>Per tant, aquest capítol mostra els estigmes que pot haver-ri cap a les dones musulmanes, tant per part dels musulmans com per part de la societat occidental.</p>
2	Presència de la religió (unitat temporal) <ul style="list-style-type: none"> - Com (conversa, pràctica, problema...) - Personatges implicats - Temes relacionats (problemes?) - Temps 	<p>La religió no apareix com a tal, ni en pràctica, ni en conversa de forma explícita, però sí indirectament al llarg de la peça: la idea que la Dena no ha de tenir relacions amb els homes fins a concertar matrimoni, i la sobreprotecció que experimenta per part de la seva família, és a causa d'un concepte cultural molt arrelat a la tradició, que encara concep la generació dels seus pares.</p> <p>Al mateix temps, aquest concepte és qüestionat per la Dena amb més facilitat a causa d'haver crescut i de poder dialogar amb les idees d'una societat moderna i occidental; tot i ser musulmana practicant, la Dena té una concepció diferent d'alguns valors de la seva religió, i això no la fa menys creient ni menys musulmana, ja que podem observar patrons molt similars en el Ramy i els seus amics.</p>
	Presència de terrorisme <ul style="list-style-type: none"> - Com (conversa, pràctica, problema...) 	No

ANNEX 1 : FITXES D'ANÀLISI DE LA SÈRIE RAMY

3	<ul style="list-style-type: none"> - Personatges implicats - Temps 	
	Presència d'actes il·legals <ul style="list-style-type: none"> - Com (conversa, pràctica, problema...) - Personatges implicats - Temps 	No
	Presència d'actes violents <ul style="list-style-type: none"> - Com (conversa, pràctica, problema...) - Personatges implicats - Temps 	No
	Presència de racisme i/o islamofòbia (unitat temporal) <ul style="list-style-type: none"> - Com (conversa, pràctica, problema...) - Personatges implicats - Temps 	<p>Sí:</p> <p>Del minut 18:50 al 23:10 la Dena ha de lidiar amb els prejudicis del Kyle : a mesura que conversen, se n'adona de la concepció i els interessos que té ell en ella, pel fet de ser musulmana. Tot i no ser una expressió d'odi cap a la noia, quan ella es nega a tenir relacions amb el Kyle a causa del seu comportament, ell deixa de ser simpàtic amb ella: no ha aconseguit el que esperava d'ella, i mostra que el que sentia no era amor, sinó interès:</p> <p>Dena: "Podem fer com que soc una noia blanca i ja està?"</p> <p>Kyle: "¿Per què? ... Em posa que siguis egípcia. Vull dir... ho trobo... interessant".</p> <p>Dena: "Però, ¿no podem fer com si fos, no sé, normal?"</p> <p>Kyle: "Allò normal és avorrit".</p> <p>El Kyle dona a entendre que la única cosa especial que té la Dena és ser àrab.</p>

1	Nº del capítol x temporada	1x9
	Títol del capítol	<i>Dude, Where's my country?</i> (On és el meu país?)
	Duració	27 minuts
	Resum	Després de tots els esdeveniments que han tomballejat la seva vida en els darrers mesos, des de perdre la feina, conèixer la Sarah, la seva recerca espiritual fallida, fins a la seva història amb la Salma, el Ramy decideix marxar a Egipte per connectar amb la seva cultura i les seves arrels, dedicar-se temps a sí mateix i allunyar-se del món occidental. Però, per la seva sorpresa, els costums a Egipte no són tan allunyats: també mengen <i>fast food</i> , els joves organitzen festes, la gent beu, fuma... Ramy descobreix que no tot és blanc o negre, sense trobar encara la resposta espiritual que fa temps que busca.
	Personatges que apareixen: <ul style="list-style-type: none"> - Qui és? - D'on és? - A què es dedica? - És creient? - Altres trets característics? 	<ul style="list-style-type: none"> - Els seus amics Mo i Ahmed - El seu cosí Shadi - La seva cosina Amani - Els seus familiar egipcis
	Relacions entre els personatges: <ul style="list-style-type: none"> - Qui interactua? - Quina relació estableixen? - Quines idees/cultures dialoguen? 	<p>Mo i Ahmed, com sempre, recolzen al Ramy en les seves decisions, i li donen suport per a l'aventura que està a punt d'emprendre. A més durant aquest procés són els seus confessors, a qui els explica tot el que li passa pel cap, les ficades de pota que fa, les seves ambicions i les seves reflexions.</p> <p>El cosí Shadi està molt content de la visita del Ramy. El cosí beu i fuma, fet que sorprèn el Ramy. Ell té ganes de passar-ho bé amb ell i el porta de festa i a fer turisme, tot i que l'única cosa que vol el Ramy és visitar al seu avi i visitar les mesquites, cosa que al seu cosí l'avorreix. Se'ns presenta un noi amb una actitud que podria trobar en qualsevol jove americà, quan el Ramy s'esperava trobar la part de la seva família més tradicional, i això el decep una mica: tot i a ser musulmà, el cosí Shadi no és practicant.</p> <p>La cosina Amani i el Ramy tenen molt més en comú. Cap dels dos beu o fuma, prefereixen una festa en <i>petit comité</i> que macro festes, i gaudeixen anant a les pregàries de la mesquita. Gràcies a ella pot visitar el seu avi i descobreix el sufisme.</p>

	Conflictes plantejats al llarg de la peça: <ul style="list-style-type: none"> - Tema de conflicte - Resolució de cada conflicte 	<p>Des de l'inici del seu viatge el Ramy busca connectar amb les seves arrels, veure al seu avi, visitar les mesquites, i menjar dinar tradicional, però el seu cosí només vol ensenyar-li la part turística del Cairo, anar de festa i presentar-li els seus amics.</p> <p>La seva tieta finalment li cuina el menjar casolà que ell desitjava tastar, tot i que tots semblen més interessats en els regals d'Amèrica que hagi pogut portar el Ramy, que en el que tingui ell per explicar.</p> <p>La seva cosina l'ajuda per visitar el seu avi al poble natal (a l'episodi següent, que és com la segona part), però el Ramy no aconsegueix trobar el que anava buscant.</p>
2	Presència de la religió (unitat temporal) <ul style="list-style-type: none"> - Com (conversa, pràctica, problema...) - Personatges implicats - Temes relacionats (problemes?) - Temps 	<p>Al llarg de l'episodi la religió apareix en moments concrets, però no és majoritària en la conversa o en la pràctica. Justament, la religió brilla per l'absència. El Ramy es queixa, o li pregunta al seu cosí Shadi diverses vegades per anar a visitar les mesquites, però aquest li canvia de tema o es queixa, ja que no vol anar-hi. La pràctica és nul·la, ja que Ramy no en té temps, amb el ritme accelerat que porta el seu cosí Shadi.</p> <p>Del minut 17:19 al 18:00, el Ramy i el Shadi passen pel costat d'una mesquita i està sonant a tot volum la crida a l'oració. El Ramy vol anar a resar, però de nou el Shadi es queixa i es desil·lusiona, ja que vol anar amb el Ramy a una festa. El Ramy cedeix, descontent, i van a la festa.</p>
3	Presència de terrorisme <ul style="list-style-type: none"> - Com (conversa, pràctica, problema...) - Personatges implicats - Temps 	No
	Presència d'actes il·legals <ul style="list-style-type: none"> - Com (conversa, pràctica, problema...) - Personatges implicats - Temps 	No
	Presència d'actes violents <ul style="list-style-type: none"> - Com (conversa, pràctica, problema...) - Personatges implicats - Temps 	No

ANNEX 1 : FITXES D'ANÀLISI DE LA SÈRIE *RAMY*

	Presència de racisme i/o islamofòbia (unitat temporal) <ul style="list-style-type: none"> - Com (conversa, pràctica, problema...) - Personatges implicats - Temps 	No
--	---	----

1	Nº del capítol x temporada	2x1
	Títol del capítol	<i>Bay'ah</i> (Pacte d'homenatge al líder)
	Duració	29 minuts
	Resum	Ramy torna d'Egipte totalment deprimit, per la sobtada mort del seu avi just quan creia que anava a trobar les respostes que buscava. Els seus amics, preocupats per ell, el porten a parlar amb l'orador de la mesquita orientar-lo, però aquest no li resulta de gaire ajuda. A la Mesquita es retroba amb el Michael, que el convida a anar amb ell a un nou centre islàmic, fundat per una comunitat Sufí. El Ramy accepta, i allà coneix a l'orador Ali, molt més implicat amb els que acudeixen a la mesquita que l'orador de l'altre centre. Tots dos personatges connecten, i l'Ali accedeix a ser el guia espiritual del Ramy.
	Personatges que apareixen: <ul style="list-style-type: none"> - Qui és? - D'on és? - A què es dedica? - És creient? - Altres trets característics? 	<ul style="list-style-type: none"> - Ramy - El seu amic Steve - El seu amic Mo - El seu amic Ahmed - El seu pare Farouk - La seva mare Mayssa - L'orador de la vella mesquita - Michael - Ali, l'orador del centre Sufí
	Relacions entre els personatges: <ul style="list-style-type: none"> - Qui interactua? - Quina relació estableixen? - Quines idees/cultures dialoguen? 	<p>Els amics del Ramy, Steve, Mo i Ahmed, es preocupen per l'estat del Ramy i li aconsellen acudir a la mesquita per parlar amb l'orador. Entre ells se segueix establint una relació d'amistat on uns cuiden els altres. En aquest grup conviu sempre l'ateisme del Steve, que mai interfereix en les decisions dels altres tres, ja que sempre es mostra totalment respectuós amb les creences dels seus amics, i quan decideixen que el Ramy ha de visitar la mesquita per trobar respostes mai s'oposa a aquesta decisió.</p> <p>L'orador intenta guiar el Ramy en la seva crisi existencial, però es desenten molt de pressa, enviant-lo a resar i dejunar, encara que el Ramy li comenti que aquests mètodes ja els ha provat, sense resultats. El desinterès d'aquest personatge provoca que el Ramy se senti encara més perdut espiritualment.</p> <p>Farouk, com a pare del Ramy que li ha transmès tota una cultura i una sèrie de valors, decep al Ramy estrepitosament en beure alcohol davant de tota la família, pel fet d'impressionar el seu cap. Ramy queda molt confós i abandona el sopar.</p>

		<p>El Ramy troba en el Michael un nou amic i l'oportunitat d'unir-se a una nova mesquita. Gràcies al seu amic musulmà coneix a l'Ali, de qui es sorprèn i admira la seva manera de reflexionar i entendre la religió, i amb qui el Ramy decideix començar a passar temps per dialogar, reflexionar, i seguir intentant trobar-se a si mateix. Tots tres musulmans exploren la religió i dialoguen entre idees que, dins la mateixa cultura, semblen més tradicionals i d'altres més innovadores. Gràcies a ells el Ramy torna a interessar-se en la religió.</p>
	<p>Conflictes plantejats al llarg de la peça:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Tema de conflicte - Resolució de cada conflicte 	<p>La depressió del Ramy ve causada per la recent mort del seu avi i pel fracàs de la seva recerca espiritual al Caire. A part de no tenir ganes de res i d'allunyar-se de tothom, el Ramy es refugia en el plaer carnal veient pornografia, i el seu estat li segueix provocant malestar.</p> <p>Per solucionar aquesta situació acudeix a l'orador de la mesquita, que es desentén ràpidament d'ell, augmentant la crisi espiritual del Ramy.</p> <p>Un altre esdeveniment que augmenta el malestar del protagonista és el sopar a casa del cap del seu pare. En aquest sopar en família, el seu pare Farouk accepta una copa per part del seu cap, fingint que beu quan, teòricament no ho fa mai. Tota la família es sorprèn d'aquest comportament, i el Ramy, terriblement decebut per veure com el seu pare deixa de banda les seves creences per complaure el seu superior, abandona el sopar i visita el seu amic Michael.</p> <p>Sembla que el conflicte tindrà resolució gràcies al nou centre islàmic, on el Ramy coneix a Ali. Aquest espai sembla que encaixa més amb el Ramy: li transmet més emoció que l'antiga mesquita i li recorda a la gran experiència de pregària en grup a la qual va acudir en el Caire amb la seva cosina. El Ramy vol seguir explorant aquest camí.</p>
2	<p>Presència de la religió (unitat temporal)</p> <ul style="list-style-type: none"> - Com (conversa, pràctica, problema...) - Personatges implicats - Temes relacionats (problemes?) - Temps 	<p>Del minut 4:28 al 8:25 el Ramy conversa amb l'orador de la vella mesquita. Aquest es desentén de pressa del seu problema, enviant el Ramy a llegir l'Alcorà i a fer dejuni, sense deixar que el Ramy s'expliqui del tot.</p> <p>Del minut 6:33 al 8:22 el Ramy conversa amb el Michael, que el convida a visitar amb ell la nova comunitat Sufí. Al Ramy li crida l'atenció perquè és el tipus de reunió espiritual que va conèixer al Caire i va gaudir.</p>

ANNEX 1 : FITXES D'ANÀLISI DE LA SÈRIE RAMY

		<p>Del minut 11:17 al 14:14 la família Hassan està dinant amb la família del cap de Farouk, el pare de Ramy. Tots presencien com el Farouk beu alcohol, en contra de la seva habitual pràctica religiosa, només pel fet de complaure el seu cap. Aquesta traició dels seus valors ètics deprimeix més el Ramy.</p> <p>Del minut 16:39 al 27:17, el Ramy acudeix a la reunió Sufí i coneix l'Ali, el pastor de l'organització. Amb ell, el Ramy és totalment sincer: Ramy: "Sento un buit al meu interior, que sempre ha estat allà. Contra amb més persones estic, més sol em trobo, i he intentat omplir-ho amb Déu, però no sé com". El Ramy li explica tots els seus episodis de la seva vida dels quals no està orgullós i el seu afany per ser bona persona, i bon musulmà. Ali li confessa que li recorda a ell mateix de jove, pel seu gran ego i per com el governen els seus desitjos. I així, accepta ser el seu guia espiritual.</p> <p>Del minut 27:17 al 27:30 Ali i Ramy resen junts per primera vegada.</p> <p>Podem trobar un total de 19 minuts i 16 segons dedicats a la religió, que equivalen al 66,07% del total del capítol.</p>
3	Presència de terrorisme <ul style="list-style-type: none"> - Com (conversa, pràctica, problema...) - Personatges implicats - Temps 	No
	Presència d'actes il·legals <ul style="list-style-type: none"> - Com (conversa, pràctica, problema...) - Personatges implicats - Temps 	No
	Presència d'actes violents <ul style="list-style-type: none"> - Com (conversa, pràctica, problema...) - Personatges implicats - Temps 	No

ANNEX 1 : FITXES D'ANÀLISI DE LA SÈRIE *RAMY*

	Presència de racisme i/o islamofòbia (unitat temporal) <ul style="list-style-type: none"> - Com (conversa, pràctica, problema...) - Personatges implicats - Temps 	No
--	---	----

1	Nº del capítol x temporada	2x3
	Títol del capítol	<i>Little Omar</i> (El pequeño Omar)
	Duració	23 minuts
	Resum	Rere els recents esdeveniments d'odi i violència esdevinguts a les portes de la nova mesquita, on Dennis, un musulmà acabat de convertir, va pegar a un protestant islamofòbic, la situació social enfront del centre cultural sufí és molt tensa. Dennis és a la presó, la mediàtica notícia està posant en contra del centre a nombroses persones, i el Ramy se sent culpable per haver introduït el Dennis al centre. Però gràcies a Ali, intenten comprendre el Dennis i ajudar-lo ocupant-se de la seva gossa Boomer mentre és empresonat. En Ramy aprèn que a la vida res és completament bo o completament dolent,
	Personatges que apareixen: <ul style="list-style-type: none"> - Qui és? - D'on és? - A què es dedica? - És creient? - Altres trets característics? 	<ul style="list-style-type: none"> - Ramy - L'Imán Ali - Michael - Zainab, la filla d'Ali - Dena - Ahmed - Dennis - Nico, l'home a qui el Dennis pega - Ron, el germà del Nico - Farouk - Mayssa
	Relacions entre els personatges: <ul style="list-style-type: none"> - Qui interactua? - Quina relació estableixen? - Quines idees/cultures dialoguen? 	<p>Ali exerceix de mentor del Ramy, però també gestiona la resta de la mesquita sufí, i en aquests dies complicats intenta ajudar al Dennis, tot i els il·legítims actes que ha comès: no el jutja, i el vol ajudar. Al mateix temps ajuda a Ramy en la seva recerca personal i l'ajuda a responsabilitzar-se del que ha succeït amb el Dennis, per culpa de no haver dit la veritat des de l'inici.</p> <p>Michael no interactua directament amb ningú en aquest capítol, però s'encarrega de defensar el col·lectiu musulmà, en especial els musulmans blancs, als mitjans de comunicació.</p> <p>Zainab ajuda el seu pare Ali en la gestió del centre sufí.</p> <p>Dena, així com l'Ahmed, recolzen al Ramy en aquests dies complicats i comencen a entendre per què el Ramy està tan interessat i implicat en el nou centre sufí: és un lloc que promulga pau i igualtat, tant entre els membres com amb els que són diferents. D'altra banda, els hi crida l'atenció que allà ningú és jutjat ni qüestionat per actes "bons" o "dolents".</p>

	<p>Dennis ingressa a la presó després de l'acte comès. Està molt penedit, però tant el Ramy com l'Ali li donen suport. Dennis està orgullós d'haver-se convertit a l'islam: sent haver trobat el seu lloc en aquesta comunitat.</p> <p>Ron es mostra enfadat pel que li ha passat al seu germà Nico, però al mateix temps està agraït per l'interès i preocupació que ha mostrat el col·lectiu musulmà en el seu germà. Tot i això, quan parla amb la Zainab fa un comentari una mica racista com si es tractés d'un compliment: "parles bé la meua llengua!". La Zainab és nascuda a Nord Amèrica, però no s'ho pren com una ofensa, sinó com un compliment i intenta dialogar amb el Ron perquè entengui que es Nord Americana. El Ramy, no s'ho pren tan bé, i se sorprèn de la reacció tan amable de la Zainab.</p>
<p>Conflictes plantejats al llarg de la peça:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Tema de conflicte - Resolució de cada conflicte 	<p>La violència és un dels conflictes de la peça. Tot i que la discussió violenta té lloc en l'episodi anterior, les conseqüències d'aquest són tractades en aquest episodi: la mala reputació que guanya el centre sufí, l'acusació de violents i radicals als seus membres (i conseqüentment, la marginació social a aquests), l'estat greu de la vida del Nico, la situació penitenciària del Dennis ...</p> <p>Aquest conflicte no troba la seva resolució en el mateix capítol, però el camí cap a la resolució pel que aposten els personatges principals és el perdó, el diàleg i l'oració, tot sempre des d'una actitud pacifista.</p> <p>D'altra banda, l'altre conflicte plantejat és l'engany, les mentides: Tot el que ha succeït, el Ramy no ho podia preveure, però si hagués dit la veritat sobretot el que ell sabia del Dennis, el Ramy estaria lliure de responsabilitat sobre els actes que aquest segon ha comès. La reacció del Ramy és allunyar-se del Dennis i de tot conflicte a través de l'excusa: no vaig a visitar-lo a la presó perquè no som tan amics realment, no resaré perquè no tinc catifa ara mateix, etc. L'Ali, com a guia del Ramy, el fa entrar en raó, assumir la seva responsabilitat, i veure que no tot és bo o dolent: ell no va introduir al Dennis amb males intencions, i el que ha succeït no es culpa seva, però ha d'enfrontar la situació i fer-se responsable per arreglar-ho. El que ha succeït no el fa dolent, però ha de treballar per fer el bé, i ser honest.</p>

2	<p>Presència de la religió (unitat temporal)</p> <ul style="list-style-type: none"> - Com (conversa, pràctica, problema...) - Personatges implicats - Temes relacionats (problemes?) - Temps 	<p>Del minut 1:10 a l'1:30 el grup musulmà està resant pel Nico al mateix hospital.</p> <p>Del minut 4:44 al 5:28 Ali resa pel Nico a la mateixa habitació on es troba, davant del seu germà Ron, la Zainab i el Ramy.</p> <p>En la visita que li fan al Dennis a la presó, en el minut 7:09, aquest explica com està d'agraït de formar part del col·lectiu musulmà i del suport que hi troba en ell.</p> <p>Del minut 11:27 al minut 13, el Ramy i l'Ali tenen una conversa sobre l'Islam molt important per a aclarir la visió que té el Ramy de la religió: Ali: "Resa pel gos". Ramy: "¿Podem resar pels gossos? Creia que eren haram." Ali: "¿Qui t'ha dit això?" Ramy: "Els meus pares, però també deien que les cartes de Pokémon eren haram i esic segur que no surten a l'Alcorà." Ali: "A la <i>sura al-Kahf</i> surt un gos. La nostra comunitat de vegades no entén què és <i>haram</i> i què no. I res és <i>haram</i>; depèn de la manera en la que ens relacionem amb quelcom. [...] L'Islam és com una taronja: té una part interna i una part externa. Si només veiem les normes i els rituals és normal pensar que és dur i amarg, però hi ha una part interior, la intimitat amb Déu, l'experiència espiritual. La pell sense la polpa és inútil, la polpa sense la pell s'espatllaria. La <i>sharí'a</i> protegeix l'espiritualitat, i l'espiritualitat dona a la <i>sharí'a</i> exterior la raó de ser. Necessitem ambdues".</p> <p>Del minut 13:57 al 15:10 Ramy no deixa de posar excuses per a no resar, ja que no es vol fer responsable de què ha succeït amb el Dennis, però l'Ali li dóna una lliçó: "Tot pot ser una benedicció o una fatalitat, Ramy [...] i si buscar a la Boomer no és la tasca pesada que creus? ¿i si és una oportunitat? Una oportunitat per ser responsable dels teus actes en comptes de posar excuses". Tot seguit resen fins el minut 16:02.</p> <p>Finalment, del minut 19:04 al 20:28 els pares del Ramy no semblen estar d'acord amb el fet de tenir un gos a casa, ja que el Ramy vol cuidar de la Boomer mentre el Dennis és a la presó. Farouk: "És haram".</p>
---	---	--

		<p>Dena: "Tot el que fa el Ramy és haram. Almenys amb aquest podem jugar".</p> <p>L'episodi finalitza que el Ramy sembla haver entès que no tot és completament bo o completament dolent.</p> <p>Podem trobar un total de 5 minuts i 29 segons dedicats a la religió, que equivalen al 23% del total del capítol.</p>
3	Presència de terrorisme <ul style="list-style-type: none"> - Com (conversa, pràctica, problema...) - Personatges implicats - Temps 	No
	Presència d'actes il·legals <ul style="list-style-type: none"> - Com (conversa, pràctica, problema...) - Personatges implicats - Temps 	No
	Presència d'actes violents <ul style="list-style-type: none"> - Com (conversa, pràctica, problema...) - Personatges implicats - Temps 	<p>Sí:</p> <p>En aquest episodi l'acte violent no és present explícitament, perquè ha succeït al final de l'episodi anterior, però les seves conseqüències hi són molt presents:</p> <p>En el minut 3:20 veiem com ha quedat el Nico, inconscient i ingressat a l'hospital, després de la baralla.</p> <p>En el minut 7:09 l'Ali i el Ramy visiten el Dennis a la presó i conversen sobre tot el que ha succeït i el que va fer el Dennis, però també sobre els seus actes violents a la guerra d'Iraq, dels quals no se sent orgullós.</p>
	Presència de racisme i/o islamofòbia (unitat temporal) <ul style="list-style-type: none"> - Com (conversa, pràctica, problema...) - Personatges implicats - Temps 	<p>Sí:</p> <p>A l'inici de l'episodi i fins al minut 1:08 veiem l'emissió del telenotícies, on la periodista qüestiona les intencions violentes, jihadistes i radicals dels membres musulmans d'origen occidental, acusant el centre sufí, de manera indirecta, de centre de reclutament.</p>

ANNEX 1 : FITXES D'ANÀLISI DE LA SÈRIE *RAMY*

		També és present la islamofòbia en la conversa que té la Zainab amb el Nico, del minut 3:26 fins al 5:15, ja que aquest es mostra comprensiu amb l'acció que estava realitzant el seu germà quan el van atacar (protestar per fer fora els musulmans).
--	--	--

1	Nº del capítol x temporada	2x5
	Títol del capítol	<i>3riana Grande</i>
	Duració	23 minuts
	Resum	La Dena està esperant la resolució de la seva admissió a l'escola de dret. Quan li comuniquen que ha sigut acceptada, ho comparteix a Facebook, però els seus pares s'enfaden amb ella: esperen que sigui més humil, i l'adverteixen de l'aparent perill de presumir: l'enveja i les malediccions. A partir d'aquesta conversa, la Dena es comença a suggestionar a causa de petits esdeveniments del seu dia a dia, que li acaben provocant ansietat pensant que ha estat maleïda.
	Personatges que apareixen: <ul style="list-style-type: none"> - Qui és? - D'on és? - A què es dedica? - És creient? - Altres trets característics? 	<ul style="list-style-type: none"> - Dena - Mayssa - Farouk - Oncle Naseem - Fàtima - Dona esotèrica - El noi de la grua
	Relacions entre els personatges: <ul style="list-style-type: none"> - Qui interactua? - Quina relació estableixen? - Quines idees/cultures dialoguen? 	<p>Mayssa i Farouk suggestionen a la Dena sobre el fet de poder ser maleïda per la gent que l'envegi, a partir de mites que han succeït prèviament a la família.</p> <p>La Fàtima dona suport a la Dena i la felicita quan li notifica la seva admissió a l'escola de dret, i ho van a celebrar.</p> <p>L'oncle Naseem li facilita a la Dena el contacte d'una dona que es dedica a trencar malediccions provocades per l'enveja. Al principi es mostra escèptic quan la Dena li pregunta, però després li ho comenta com a una informació molt apreciada i en veu baixa, denotant que creu en aquestes supersticions i li donen respecte.</p> <p>La dona esotèrica realitza un ritual vudú i llegeix l'Alcorà per alliberar la Dena de la seva suposada maledicció. La dona crida i s'excita, posant encara més nerviosa la Dena i suggestionant-la. Després del ritual la Dena comença a relaxar-se i les coses comencen a millorar poc a poc.</p>

		<p>El noi de la grua i la Dena són complets desconeguts, però en la seva conversa de camí al taller de cotxes tenen una conversa molt polèmica: ell és un mexicà que intenta barrejar-se en la comunitat nord-americana, i critica aquells migrants que no fan el mateix i perduren les seves tradicions. En aquell moment, la Dena porta el vel que utilitza per resar per tapar-se el cabell, a causa del complex que té de veure's calba. A causa d'això, ell la critica per "deixar-se oprimir" i la Dena, com acostuma a fer, no te por de cridar i de dir-li que no sap de què està parlant.</p>
	<p>Conflictes plantejats al llarg de la peça:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Tema de conflicte - Resolució de cada conflicte 	<p>La por és el principal conflicte de la Dena, ja que a causa dels comentaris dels seus pares comença a suggestionar-se fins a caure en una situació de total estrès. Aquest conflicte es resol a través de l'espiritualitat, tot i ser portat a un extrem que sembla innecessari, i sembla que han timat la Dena. Tot i això, la qüestió és que la Dena a trobat la solució en l'espiritualitat, sense necessitar buscar la lògica, connectant una mica més amb el seu jo religiós.</p> <p>El racisme és el segon conflicte, ja que la Dena ha d'enfrontar-se a un conflicte social on és jutjada pels seus orígens i pel que porta o no posat.</p>
2	<p>Presència de la religió (unitat temporal)</p> <ul style="list-style-type: none"> - Com (conversa, pràctica, problema...) - Personatges implicats - Temes relacionats (problemes?) - Temps 	<p>Del minut 00:00 al 00:22 apareix Mayssa resant.</p> <p>Del minut 00:22 al minut 1:44 Mayssa li demana a Dena que resi per la seva admissió a la facultat de dret, però la Dena replica que resolució ja està presa i resar la nit abans no canviarà res. Mayssa insisteix i es queixa que la Dena mai resa i està desconnectada d'Al·là.</p> <p>Del minut 13:26 al 16:08 la Dena visita la dona esotèrica que li recomana l'oncle Naseem, i juntes realitzen un ritual per desfer la maledicció que la persegueix. Juntes resen, i la dona llegeix l'Alcorà i fa rituals vudú.</p> <p>Podem trobar un total de 4 minuts i 26 segons dedicats a la religió, que equivalen al 18,5% del total del capítol.</p>
	<p>Presència de terrorisme</p> <ul style="list-style-type: none"> - Com (conversa, pràctica, problema...) - Personatges implicats - Temps 	No

ANNEX 1 : FITXES D'ANÀLISI DE LA SÈRIE *RAMY*

3	Presència d'actes il·legals <ul style="list-style-type: none"> - Com (conversa, pràctica, problema...) - Personatges implicats - Temps 	No
	Presència d'actes violents <ul style="list-style-type: none"> - Com (conversa, pràctica, problema...) - Personatges implicats - Temps 	No
	Presència de racisme i/o islamofòbia (unitat temporal) <ul style="list-style-type: none"> - Com (conversa, pràctica, problema...) - Personatges implicats - Temps 	<p>Del minut 18:20 al 21:00 “ la Dena ha de trucar la grua perquè se li ha espatllat el cotxe, i manté una conversa amb el noi que la porta. Aquest comença a fer comentaris incòmodes, suposadament admirant la Dena: “condueixes, que moderna”. Però finalment aquest noi mostra odi cap els immigrants que, segons ell, no intenten barrejar-se i passar desapercebuts entre la població nord-americana. El noi s'enfada amb la Dena perquè, segons ell no ha de portar vel: “és un símbol d'opressió”, diu. La Dena, que acostuma a combatre les injustícies, li contesta que no té ni idea del que està parlant, i que ella és, de tota la vida, de Nova Jersey. Després d'uns instants de crits, la Dena decideix baixar de la grua i anar caminant.</p>

ANNEX 1 : FITXES D'ANÀLISI DE LA SÈRIE RAMY

1	Nº del capítol x temporada	2x7
	Títol del capítol	<i>Atlantic City</i>
	Duració	31 minuts
	Resum	El Ramy porta temps parlant amb la Zainab, que es vol casar amb ell. Al Ramy la noia li agrada veritablement, i està respectant la seva decisió de no veure's en persona fins a que es presentin als seus pares. D'altra banda, els amics del Ramy decideixen anar a passar el cap de setmana a Atlantic City, per celebrar que el Ramy probablement es casi d'aquí poc. Tot i que no són les intencions del Ramy, accedeix a anar una sola nit a la ciutat per estar tot junts, però no desitja anar de festa ni deixar-se emportar pels "vicis" propis de la ciutat (joc i sexe).
	Personatges que apareixen: <ul style="list-style-type: none"> - Qui és? - D'on és? - A què es dedica? - És creient? - Altres trets característics? 	<ul style="list-style-type: none"> - Ramy - Zainab - Steve - Mo - Ahmed
	Relacions entre els personatges: <ul style="list-style-type: none"> - Qui interactua? - Quina relació estableixen? - Quines idees/cultures dialoguen? 	<p>El Ramy i la Zainab conversen molt via <i>Skype</i>, ja que ella no vol que es vegin en persona fora de la mesquita: s'agraden veritablement i ella vol seguir les idees més tradicionals de no mantenir relacions fins al matrimoni. El Ramy ho respecta perfectament, i li confessa els seus hàbits del passat per a que no tingui una idea errònia d'ell.</p> <p>Steve, Mo i Ahmed es posen d'acord per portar al Ramy a Atlantic City. Tot i que ell no està del tot d'acord, accepta condicionant una nit tranquil·la entre amics. Però el Mo i el Steve no tenen les mateixes intencions.</p>
	Conflictes plantejats al llarg de la peça: <ul style="list-style-type: none"> - Tema de conflicte - Resolució de cada conflicte 	<p>El conflicte principal és l'egoisme del Ramy: tota la sèrie s'ha mostrat molt crític amb sí mateix, però també amb els altres, reflexionant sobre que està bé o malament. És en aquest episodi on els seus amics, que sempre han estat al seu costat i li han donat suport, s'enfaden amb ell perquè no els hi sembla bé ser jutjats pel Ramy, ja que en un passat ell mateix va prendre decisions molt diferents a les que pren actualment. Concloent que al Ramy li falta humilitat.</p> <p>El vici és un conflicte per l'Ahmed, que se sent temptat pel joc. Contràriament, el Ramy no té cap mena d'interès per res de l'oci que ofereix Atlantic City. Mo i Steve sí en tenen, però no</p>

		tenen res a la seva vida que els impedeixi gaudir-ne, excepte el Ramy i la seva moral protectora, que porta al conflicte.
2	Presència de la religió (unitat temporal) <ul style="list-style-type: none"> - Com (conversa, pràctica, problema...) - Personatges implicats - Temes relacionats (problemes?) - Temps 	<p>Del minut 4:24 al 6:44 Steve, Mo i Ahmed volen endur el Ramy a Atlantic City, però ell no vol anar perquè diu que és <i>haram</i>. Al final cedeix, per passar una sola nit, i tranquil amb els amics. Ell vol veure els amics, el que no li motiva és el pla perquè la seva ètica (donada per les seves creences religioses) no estan a favor de les activitats que hi ha a Atlantic City.</p> <p>Del minut 9 al 10:10, Ahmed vol jugar amb les màquines recreatives, però no es veu capaç. Humorísticament, li demana a un home que jugui per ell, guayant aquest un premi que l'Ahmed li regala sense problemes. Aquí la religió és present en la conversa: “no puc jugar perquè soc musulmà”. Irònicament, l'Ahmed diu: “ara vaig a resar abans d'anar al club de striptease amb els meus amics”.</p> <p>Del minut 12:46 al 15:17 Ramy i els seus amics conversen sobre religió: l'Ahmed es queixa perquè el Ramy es creu amb dret de jutjar-lo, quan el mateix Ramy ha fet coses pitjors a la seva vida i l'Ahmed mai l'ha jutjat, sinó que ha resat per ell. Steve: “Els religiosos sempre estan igual: musulmans, cristians... dient a la gent com han de viure”. És la primera vegada en tota la sèrie que l'Steve es posiciona respecte aquests temes, més enllà de respectar les creences dels seus amics i de manifestar-se ateu.</p> <p>Del minut 15:57 al 18:47 el Steve li explica al Ramy que a causa del seu estat no pot masturbar-se, i necessita la seva infermera o altres recursos per aliviar-se, o pateix de dolors. Aquest li demana al Ramy que truqui a una dona de companyia, i el Ramy es nega. Intentant ajudant el seu amic i veient el seu patiment, li ofereix ajudar-lo ell mateix. Steve: “Et sembla més haram tocar-me tú que trucar una dona de companyia?” Ramy: “No ho sé, només vull fer quelcom correcte!” Steve: “Només per sentir-te bon musulmà”.</p> <p>Del minut 19:55 fins el 20:11, el Mo està resant a l'habitació d'hotel, però l'Ahmed no li fa gaire cas perquè està borratxo.</p>

ANNEX 1 : FITXES D'ANÀLISI DE LA SÈRIE RAMY

		<p>Del minut 25:15 al 25:44 el Ramy intenta resar, però el Steve s'ho impedeix: "no resis ara per sentir-te millor ara mateix". El Steve només vol que el Ramy li ajudi amb el seu problema sense que ho faci pensant en ell i en la seva condició bondadosa.</p> <p>Del 28:05 al 29:02 el Mo i l'Ahmed estan fent un tour virtual per la Meca.</p> <p>Del minut 29:28 al 29:38 veiem un fragment del tour virtual que estaven fent el Mo i l'Ahmed.</p> <p>Podem trobar un total de 10 minuts i 47 segons dedicats a la religió, que equivalen al 33,77% del total del capítol.</p>
3	Presència de terrorisme <ul style="list-style-type: none"> - Com (conversa, pràctica, problema...) - Personatges implicats - Temps 	No
	Presència d'actes il·legals <ul style="list-style-type: none"> - Com (conversa, pràctica, problema...) - Personatges implicats - Temps 	No
	Presència d'actes violents <ul style="list-style-type: none"> - Com (conversa, pràctica, problema...) - Personatges implicats - Temps 	<p>Sí:</p> <p>Com a conversa quan el propietari del club de <i>streptease</i> els fa fora, però no acaba resultant res rellevant.</p>
	Presència de racisme i/o islamofòbia (unitat temporal) <ul style="list-style-type: none"> - Com (conversa, pràctica, problema...) - Personatges implicats - Temps 	No

1	Nº del capítol x temporada	2x9	
	Títol del capítol	<i>Uncle Naseem</i> (Oncle Naseem)	
	Duració	27 minuts	
	Resum	En aquest episodi, focalitzat en l'oncle Naseem, podem conèixer realment el personatge. Naseem s'ha mostrat durant tota la sèrie molt ostentós i presumit respecte a com li va de bé la vida, però en realitat descobrim que se sent molt solitari. Té una bona feina, estabilitat econòmica, i una bona casa. Però ningú amb qui compartir-ho. També descobrim que Naseem és homosexual, conflicte pel mateix personatge donada la dificultat per normalitzar-ho amb el seu entorn.	
	Personatges que apareixen: <ul style="list-style-type: none"> - Qui és? - D'on és? - A què es dedica? - És creient? - Altres trets característics? 	<ul style="list-style-type: none"> - Oncle Naseem - Noi del gimnàs - Farouk - Mayssa 	<ul style="list-style-type: none"> - Yassir, un vell amic de Naseem - Mona, la filla de Yassir - Kara, la dona de Yassir
	Relacions entre els personatges: <ul style="list-style-type: none"> - Qui interactua? - Quina relació estableixen? - Quines idees/cultures dialoguen? 	<p>L'oncle Naseem manté una relació ocasional amb el noi del gimnàs. Però aquest vol normalitzar la relació que Naseem no vol afrontar.</p> <p>Farouk i Mayssa estan farts dels comportaments de superioritat de Naseem, i si el continuen convidant és perquè és el germà de Mayssa.</p> <p>Yassir era un vell amic de Naseem amb qui va establir una relació amorosa molt fugaç. Després Yassir es va casar amb Kara i van tenir una filla anomenada Mona.</p>	
	Conflictes plantejats al llarg de la peça: <ul style="list-style-type: none"> - Tema de conflicte - Resolució de cada conflicte 	<p>L'homosexualitat es converteix en un conflicte per Naseem, que no sap com afrontar aquesta realitat i ho amaga alimentant un comportament fort, de superioritat, una mica impertinent i, sobretot, aparentant una masculinitat forta i nociva, fins i tot insultant per les dones i altres homes. Per exemple, és tremendament maleducat amb la Dena, i sempre té la necessitat de dir-li a Farouk que no té el control sobre la seva família i és un "home dèbil", intentant quedar per sobre d'ell.</p> <p>La soledat que aquest comportament li comporta el fa tremendament infeliç.</p>	

ANNEX 1 : FITXES D'ANÀLISI DE LA SÈRIE RAMY

2	Presència de la religió (unitat temporal) <ul style="list-style-type: none"> - Com (conversa, pràctica, problema...) - Personatges implicats - Temes relacionats (problemes?) - Temps 	<p>La religió no és explícita en el capítol fins el minut 20:44, i fins el 21:18, quan Yassir proposa a Naseem resar junts.</p> <p>La resta del capítol no es menciona, però no cal per notar que, efectivament, hi ha una pressió social enorme cap a Naseem, no només per ser homosexual, sinó per ser musulmà i homosexual.</p> <p>Aquesta pot ser la raó per la qual demostra sempre una actitud de superioritat i de benestar que no pertoca: justament a causa de la seva falta de seguretat, a més de la solitud que sent, li provoca voler aparentar davant de tothom que tot li va molt bé a la vida. Portem dues temporades senceres pensant que era així, i de sobte descobrim que no tot li somriu a l'oncle Naseem: està tremendament sol.</p>
3	Presència de terrorisme <ul style="list-style-type: none"> - Com (conversa, pràctica, problema...) - Personatges implicats - Temps 	No
	Presència d'actes il·legals <ul style="list-style-type: none"> - Com (conversa, pràctica, problema...) - Personatges implicats - Temps 	No
	Presència d'actes violents <ul style="list-style-type: none"> - Com (conversa, pràctica, problema...) - Personatges implicats - Temps 	Sí: al minut 23:20 Naseem pega al noi del gimnàs amb qui tenia la cita, quan aquest intenta donar-li un petó. Després es disculpa i el cura, però el noi del gimnàs ja no en vol saber res.
	Presència de racisme i/o islamofòbia (unitat temporal) <ul style="list-style-type: none"> - Com (conversa, pràctica, problema...) - Personatges implicats - Temps 	No

La fitxa de personatges ha estat confeccionada afegint la majoria de personatges amb diàleg, tot i haver exclòs els personatges dels quals, a causa de la seva curta aparició, no podem contestar la majoria de preguntes de la fitxa d'anàlisi:

Qui és? D'on és? A què es dedica? És creient? Altres trets característics?

- **Temporada 1**

Ramy Hassan

És el protagonista, un noi egipci que viu des de petit a Nova Jersey. Treballa en una *start-up*, és creient i practicant però només en alguns aspectes: respecta els temps de resar, no beu, no fuma, practica el Ramadà, però manté relacions íntimes amb diferents dones. Creu que, per Alà, l'espiritualitat no es troba en les normes estrictes, sinó en la fe, però la pressió social que comença a rebre per part de la seva família i amics comença a provocar-li dubtes existencials.

Maysa Hassan

És la mare de Ramy, una dona egípcia que es dedica a les tasques domèstiques de la seva llar i a cuidar de la seva família. És una dona molt tradicional i musulmana devota, totalment practicant. Desitja desesperadament que els seus fills es casin. En realitat se sent molt oblidada per la seva família, per qui tant ha sacrificat, no se sent recolzada per ells i se sent sola. Tot i així, és molt conformista.

Farouk Hassan

És el pare del Ramy. Va néixer i va créixer a Egipte, però va marxar a Estats Units a estudiar i a donar més oportunitats als seus fills, tot i que el seu pare no estava del tot d'acord en aquesta decisió. És musulmà practicant i treballa en un banc. És bastant comprensiu amb els costums nord-americans i amb algunes de les decisions que pren el Ramy, però és molt estricte amb la seva filla Dena i poc atent de la seva dona Maysa.

Dena Hassan

És la Germana petita de Ramy. Egípcia, que també desde petita viu a Nova Jersey. És estudiant d'un màster en antropologia. La Dena també és musulmana, però el diferent tracte que tenen els seus pares amb ella respecte del seu germà Ramy, un tracte molt més controlador, malfiant i restrictiu, li provoca una sèrie de dubtes i frustracions que afecten la seva mirada cap a la religió. La Dena se n'adona que moltes de les decisions que ha pres a la vida (com la de ser soltera i verge i no mantenir cap tipus de relació amb ningú) han estat a causa de les pors i idees que la seva família li ha inculcat, com a dona musulmana. Per aquesta raó, la Dena mai té por de manifestar a casa el seu punt de vista crític quan algú fa un comentari masclista. La confrontació intergeneracional és molt lligada a aquest personatge.

Clhoe

És la nòvia de Ramy, abans que aquest es comenci a plantejar aspectes de la seva vida amorosa i espiritual. És nord-americana i jueva, però no és practicant, per ella és només un tema cultural. Quan el Ramy li comenta que ell sí és practicant, ella no reacciona bé, al·legant que no li agrada que menteixin. Intenta mostrar-se comprensiva però la seva actitud és completament a la inversa, culpant a Ramy de no haver estat clar, sense oferir-li la oportunitat d'explicar per què no va ser del tot clar.

Hajji

És un home de la mesquita. No sabem res d'ell més enllà que és musulmà amb molta devoció. Es preocupa pel Ramy perquè el veu netejar-se els peus, segons ell, incorrectament.

Steve

És amic del Ramy des de la infància. Té una discapacitat que l'obliga a anar amb cadira de rodes. És nord-americà i treballa a la mateixa *start-up* del Ramy abans que

aquesta s'arruïnés. No és creient ni practicant, però es bastant comprensiu amb el Ramy. És una persona sense filtres i té un llenguatge una mica grotesc, però a la mateixa vegada és molt sincer i sap escoltar els seus amics.

Ahmed

És un dels amics també musulmans del Ramy. També té arrels egípcies i viu a Nova Jersey. És metge, està casat i és musulmà practicant. No beu alcohol ni fuma, i es pren les pregàries molt seriosament. Es preocupa molt pel Ramy.

Mo

És un dels amics també musulmans del Ramy. També té arrels egípcies i viu a Nova Jersey. Té un restaurant, està casat i té un fill. És creient practicant, però no és tan rigorós com l'Ahmed, per exemple; si en Ramadà se li passa per minuts el temps en el que està permès menjar no li dona gaire importància. Beu alcohol.

Nour

És una noia amb la qual el Ramy té una cita. És musulmana practicant però fa la seva vida sense que aquesta estigui regida per la religió. Li ofèn molt quan el Ramy se sorprèn que ella pugui tenir desitjos sexuals en una primera cita només pel fet de ser musulmana i no una noia occidental.

Masoud

És un amic del pare de Nour, que assisteix com a carabina a la cita que té la noia amb el Ramy. No sabem gaire sobre ell: personatge secundari, però important per entendre millor el personatge de Nour.

Oncle Naseem

És l'oncle del Ramy per part de mare. És d'Egipte i està a càrrec d'una joieria, especialitzada en diamants. Se'ns presenta com a musulmà practicant, però amb el pas dels capítols veiem que la seva pràctica és parcial, relativa al seu interès. Té una mirada masculista sobre les dones en diverses escenes, però la resta de personatges, com la Dena o el mateix Ramy, el posen sempre al seu lloc. També demostra tenir bon cor tot i a ser una persona una mica ruda.

Avi de la Sarah

És un client de l'oncle Naseem a qui el Ramy és enviat a visitar. És jueu practicant, tot i a saltar-se algunes directrius de la seva creença.

Sarah

És una noia que connecta amb el Ramy molt ràpidament. Tot i a ser jueva creient, no és practicant. És una noia molt liberal i amb ganes de viure moltes experiències.

Shawn Miller

És un antic amic del Ramy, originari de Nord Amèrica. Actualment es dedica al sector de la construcció perquè inesperadament serà pare i està intentant estalviar tot el possible. El Shawn no és creient, però respecta les creences del Ramy des de la ignorància. En la seva única aparició, es mostra molt comprensiu amb el Ramy respecte les seves pràctiques religioses, però tot seguit li demana el favor de resar per la seva mare, fins i tot atribuint-li certa responsabilitat al Ramy sobre la salut de la seva mare.

Farida

És cosina de l'Ahmed, i durant la seva visita té la intenció de conèixer algú amb qui poder establir una relació i casar-se. És una noia musulmana practicant, amb unes idees tradicionals bastant caricaturitzades en aquest personatge: les seves exigències per a trobar marit són molt altes, exigint tantes qualitats i aptituds que pràcticament sembla que realitzi una entrevista professional, en comptes de tenir cites.

Salma

És una dona de mitjana edat amb arrels àrabs. Com el Ramy, viu a Nova Jersey. No sabem exactament a què es dedica però sabem que treballa. És musulmana creient practicant, i porta vel. La Salma és una dona de caràcter dur, sense por a queixar-se del que no li sembla bé. Al mateix temps, és certament conformista, ja que tot i a queixar-se no va més enllà per canviar les coses que li desagraden.

Michael

És un noi que treballa a la Mezquita. És nord-americà i s'ha convertit a la fe musulmana-. Es fa molt amic del Ramy i a la segona temporada li descobreix el nou temple sufista al qual tots dos es traslladen.

Kyle

És el noi de qui s'enamora la Dena. És nord-americà, i treballa en la cafeteria de la universitat. No sabem si és creient, però acaba tractant molt malament a la Dena, i assumint coses d'ella basant-se en la seva ètnia i cultura.

Shadi

És el cosí del Ramy, nascut i resident al Caire. No sabem a què és dedica. Sabem que és creient però aparentment no practicant. Prefereix la festa i socialitzar amb els amics. Beu alcohol.

Amani

És la cosina del Ramy, germana del Shadi. És nascuda i resident al Caire. La Dena és creient, i li descobreix al Ramy una altra forma d'entendre la religió, introduint-lo en el corrent sufista. El Ramy i ella tenen una connexió que els porta més enllà del vincle familiar.

- **Temporada 2**

L'Imam de la vella Mesquita

És el guia de la Mesquita a la qual acostumava a anar-hi el Ramy. És d'origen àrab. És creient i practicant, però no exerceix gaire bé el seu paper de guia, ja que no mostra massa empatia cap als visitants de la Mesquita. La seva actitud fa definitiu l'abandonament del Ramy de la Mesquita i el seu salt al centre sufista.

Ali

És l'Imam del centre islàmic sufista. És africà i es dedica en cos i ànima a la seva feina, guiant els musulmans i reflexionant amb ells. S'acaba convertint en el professor del Ramy.

Zainab

És la filla d'Ali. És africana però ha nascut a Nord-Amèrica. Treballa al centre islàmic amb el seu pare. És creient i devotament practicant.

Dennis

És un noi que el Ramy coneix per casualitat. És nord-americanà, i no tenia feina fins que va conèixer el Ramy i el va introduir al centre islàmic. El Dennis es converteix a l'islam. És una mica violent.

Nico

És un home de mitjana edat islamofòbic. És nord-americanà. Entenem que és cristià perquè es queixa que l'antiga església ara sigui el centre islàmic. El Dennis li acaba pegant brutalment.

El noi de la grua

És el noi que condueix la grua que la Dena demana a l'episodi 2x5. És mexicà, però porta molts anys a Nord-Amèrica. Treballa com a conductor de grues. No arribem a saber si és creient, però sí sabem que és racista, insultant la Dena per no esforçar-se, segons ell, en semblar nord-americana, com ell diu que fa.

Yassir

És un vell amic de l'oncle Naseem. És àrab i entenem que, com Naseem, va immigrar als Estats Units. És creient i practicant. Està casat i té una filla, però en un passat va tenir una relació amorosa d'amagades amb el Naseem. Ell explica que es va casar, prenent una decisió sobre com enfocar la seva vida.